КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

ФИЛОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ

ЖАМУнун Окумуштуулар Кеңешинде талкууланды №1 протокол 30.08. 2022-ж.

БЕКИТЕМ
ЖАМУнун ректору, т.и.д., профессор
_____ Усенов К.Ж.
"___" _____ 2022-ж.

ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ

багыты:
550300 Филологиялык билим берүү

даярдоо профили:
кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты

квалификациясы:
бакалавр

окутуу формасы:
күндүзгү

Жалал-Абад-2022

Негизги билим берүү программасы (НББП) Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан иштелип чыккан жогорку кесиптик билим берүүнүн 550300 филологиялык билим берүү багыты боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын талабына ылайык түзүлдү.

НББП кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын 2022-жылдын "29.08" жыйынында каралды жана №1 протокол менен бекитилди.

Иштеп чыккандар:

Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын башчысы _____ Кадырова А.

Филология факультетинин деканы: _____ Калмурзаева А.А.

Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын улук окутуучусу _____ Кочорова Г.О.

Иш берүүчүлөрдүн окуулдору:

Жалал-Абад областынын Сузак районундагы №85 "Ынтымак" жалпы орто билим берүү мектеп мекемесинин директору, кыргыз тили жана адабияты мугалими _____ Боржуева К.А.

Жалал-Абад областынын Сузак районундагы №77 Т.Байзаков атындагы жалпы орто билим берүү мектеп мекемесинин директору, кыргыз тили жана адабияты мугалими _____ Токтосунова А.Т.

ННБПнын эксперттери:

К.Ш. Токтомаматов атындагы ЭАУнун доценти, ф.и.к. _____ Алдаева Д.Н.

Илимий изилдөө медициналык-социалдык институтунун табигый-гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын доценти, ф.и.к. _____ Гурдубаева А.М.

Бүтүрүүчүлөр:

Жалал-Абад шаарындагы Н.Закиров атындагы №2 орто мектептин директору _____ Мараимова Н.М.

Э.Уметов атындагы педагогикалык факультетинин педагогика, психология жана окутуунун технологиялары кафедрасынын доценти, п.и.к. _____ Ураимов К.М.

Медициналык факультетинин гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын улук окутуучусу _____ Ашимбаева Г.С.

МАЗМУНУ

1. **Жалпы жобо** . . . ……..... 4

1.1. Негизги билим берүү программасы (аныктама) …..... …….…..... 4
1.2. НББПны иштеп чыгуунун нормативдик документтери ……..……. 4
1.3. Терминдер, аныктамалар, белгилер, кыскартуулар……..……..... 4
2. НББПнын колдонулуу чөйрөсү …….....……..…… 6

3. **ЖККББ НББПнын жалпы мүнөздөмөсү** ……..…. 6
3.1. Бакалаврды даярдоодо НББПнын максаты (миссиясы) ……..… 6
3.2. Окутуудан күтүлүүчү натыйжалар …… 8
3.3. НББПны өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтү ……..... 9
3.4. НББПны өздөштүрүүнүн жалпы көлөмү .....…… 9
3.5. Бүтүрүүчүлөрдүн НББПдагы кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү … 9
3.6.НББПны өздөштүрүүнүн натыйжасында бүтүрүүчүдө калыптандырылуучу компетенциялар 11
4. НББПны ишке киргизүүнүн шарттарына коюлган талаптар 12
4.1. НББПны ишке ашырууда ЖАМУнун укуктарына жана милдеттерине коюлган жалпы талаптар 12
4.2. НББПны ишке ашырууда студенттин укуктарына жана милдеттерине коюлган жалпы талаптар 13
4.3. НББПнын структурасына коюлган талаптар …… 14
4.4. Окуу процессинин кадрлар менен камсыздалышы ……..…… 14
4.5. Окуу процессинин окуу-усулдук жана маалыматтык жактан камсыздалышы …….……..……. 15
4.6. Окуу процессинин материалдык-техникалык жактан камсыздалышы
4.7. Бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо…..…… 16
4.8. Практика өткөрүүнүн шарттарына коюлган талаптар ……..……. . . . 16
4.9. Билим берүү технологияларын изилдөө боюнча сунуштар …..……. 17

5. **НББПны ишке киргизүүдө билим берүү процессинин мазмунун жана уюштурулушун жөнгө салуучу документтер**.....…… 19
6. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар.....… 19
6.1. Жалпы талаптар……..... 20
6.2. Жыйынтыктоочу аттестациялык сынактардын түрлөрү…….……..... 20
6.3. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүүнүн тартиби 21
6.4. Жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактарга коюлган талаптар 21

6.НББПны өздөштүрүүнүн натыйжалары жана калыптандырылуучу компетенциялар 22-26
7. Тиркемелер. ……..…..…… 27-47

ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. Негизги билим берүү программасы **550300 Филологиялык билим берүү** багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча бакалаврды даярдоо боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасы билим берүү чөйрөсүндө аймактын эмгек рыногунун талаптарын эске алуу менен, Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамдарына жана башка нормативдик укуктук актыларына ылайык Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде даярдоонун аталган багыты боюнча иштелип чыгып, бекитилген окуу-усулдук документтерди өзүнө камтыйт.

Аталган негизги билим берүү программасы максатын, күтүлүүчү натыйжаларын, билим берүү процессинин мазмунун, шартын жана колдонуунун технологияларын, аталган багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоону жөнгө салат жана өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт: а) окуу планы; б) жумушчу окуу планы; в) НББПдагы компетенциялар картасын, г) окуу планындагы базалык дисциплиналардын программаларынын аннотацияларын; д) окуу планындагы ЖОЖдук компоненттердеги дисциплиналардын жана элективдик курстардын программаларынын аннотацияларын; е) педагогикалык практикалардын программаларынын аннотациясын; ж) бүтүрүүчү мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптарды.

1.2. НББПны иштеп чыгууга негиз болгон нормативдик документтер

Бакалаврдын НББПсын иштеп чыгуунун нормативдик базасы төмөнкүлөрдөн турат:

- Кыргыз Республикасынын 2003-жылдын 30-апрелиндеги №92 «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамы (КР мыйзамдарынын редакциясында 28-дек. 2006-ж. №225, 31- июль 2007-ж. №111, №115; 20-январь 2009-ж. №10, 17-июнь 2009-ж. №185, 15-янв. 2010-ж. №2, 13-июнь 2011-ж. №42, 8-август 2011-ж., №150, 29-дек., 2011-ж. №255, 23- август 2011-ж. №496, 29-май 2012-ж. №347, 30-июль 2013-ж. №176, 2021-ж.23-март, №38).
- КР Өкмөтүнүн 3-февраль 2004-ж. №53 токтому менен бекитилген КРда жогорку кесиптик билим берүүчү билим берүү уюмдары жөнүндөгү Жобосу;
- 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты (Бишкек, 2021), академиялык даражасы: бакалавр;
- Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагы боюнча нормативдик укуктук актылары;
- ЖАМУнун Уставы;
- ЖАМУнун «Окуу процессин окутуунун кредиттик технологияларынын (ECTS) негизинде уюштуруу жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Дисциплиналардын жумушчу программаларынын жана силлабустарынын мазмуну жана түзүлүшү жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Окуу-усулдук комплекс (УМК) жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Педагогикалык практиканы өткөрүү жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик аттестациясы жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Билим берүүнүн сапатына мониторинг жүргүзүү жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Студенттерди учурдагы текшерүү жана аралыктагы аттестациясы жөнүндөгү” Жобосу.

1.3. ТЕРМИНДЕР, АНЫКТАМАЛАР, БЕЛГИЛЕР, КЫСКАРТУУЛАР

1.3.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн бул негизги билим берүү программасында Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамына жана жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсү үчүн Кыргыз Республикасы тарабынан кабыл алынган эл аралык документтерге ылайык төмөнкүдөй терминдер жана аныктамалар колдонулат:

- **негизги билим берүү программасы** – даярдоонун тийиштүү багыты боюнча билим берүү процессин ишке ашырууну уюштуруунун максатын, мазмунун, күтүлүүчү натыйжаларды көрсөтүүчү окуу-усулдук документациялардын жыйындысы;
- **даярдоонун багыты** – түрдүү профилдеги жогорку кесиптик билими бар (адис, бакалавр, магистр) адистерди даярдоочу билим берүү программаларынын жыйындысы;
- **профиль** – кесиптик ишмердүүлүктүн объектиси жана (же) НББПнын конкреттүү көрүнүшкө багытталышы;
- **компетенттүүлүк** – тийиштүү багытта кесиптик ишмердүүлүк менен алектенүүгө зарыл болгон жеке сапаттардын, билимдердин, билгичтиктердин жана көндүмдөрдүн жыйындысы;
- **модуль** – окутуунун натыйжаларына жана максатына, тарбиялоого ылайыкташкан, логикалык анык жыйынтыкка ээ болгон окуу дисциплинасынын бөлүгү;

- **компетенция –** тиешелүү тармак боюнча кесиптик ишмердүүлүктү жүргүзүүгө зарыл болгон жеке сапаттардын, билимдердин, билгичтиктердин жана көндүмдөрдүн динамикалык комбинациясы;
- **бакалавр** – жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын ийгиликтүү өздөштүргөн, нормативдүү окуу мөөнөтү 4 жылдан кем болбогон тараптарга ыйгарылуучу академиялык даража. Ал белгилүү кесиптик ишмердүүлүк менен алектенүүгө жана тийиштүү багыт боюнча «магистр» даражасын алуу үчүн билимин улантууга укук берет;
- **магистр –** тиешелүү багыт боюнча бакалавр академиялык даражасына ээ болгон жана жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын окутуунун 2 жылдан кем эмес нормативдик мөөнөтүндө ийгиликтүү өздөштүргөн тарапка аттестациянын жыйынтыгы боюнча ыйгарылуучу академиялык даража жана ал тиешелүү кесиптик ишмердүүлүгүн жүргүзүүгө же аспирантурага окуусун улантууга укук берет;
- **кредит (зачеттук бирдик)** – ЖОЖдо толук академиялык билим берүүнү аяктоо үчүн ар бир курстагы иштин жалпы көлөмүн, керектүү иштердин өлчөмүн чагылдыруучу, жана аны өздөштүрүү үчүн зарыл болгон студенттин жүктөмүн аныктоочу дисциплинанын бирдиги менен ылайыкташкан сандык көрсөткүч. Керектүү иштерди аткарып, окутуунун жетишилген натыйжасына ылайыктуу бааларды алгандан кийин гана ECTSтин кредитине ээ болушу мүмкүн;
- **окутуунун натыйжалары** – негизги билим берүү программасын окутуунун натыйжасында калыптандырылуучу компетенциялар.

Компетенциялар матрицасы – билим берүү программалары билим берүү программаларынын мазмундарынын ортосундагы структуралык-логикалык байланыштарды жана пландаштырылган компетенттүү билим берүүнүн натыйжаларын чагылдырууну өзүнө камтыйт.

1.3.2. Жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасында төмөнкүдөй кыскартуулар кездешет:

МББС – мамлекеттик билим берүү стандарты;
ЖКББ – жогорку кесиптик билим берүү;
НББП – негизги билим берүү программасы;
ОУБ – окуу-усулдук бирикме;
НББП ДЦ – негизги билим берүү программасынын дисциплиналар циклы;
ЖИК - жалпы илимий компетенциялар;
ИК - инструменталдык компетенциялар;
СИЖМК - социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенциялар;
КК – кесиптик компетенциялар;

1. НББПнын КОЛДОНУЛУУ ЧӨЙРӨСҮ

2.1. 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча ушул ЖКББ МББСын негизги пайдалануучулар төмөнкүлөр:

– ЖОЖдордун администрациясы жана илимий-педагогикалык курамы (профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер) – өздөрүнүн ЖОЖдорунда негизги кесиптик билим берүү программаларын илимдин, техниканын жана коомдук чөйрөнүн жетишкендиктерин эсепке алуу менен иштеп чыгууга, аны натыйжалуу ишке киргизүүгө жана жаңылоого жооптуулар;

– ЖОЖдун даярдоонун ушул багыты боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашырууга жооптуу студенттери;

– тийиштүү кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн

бирикмелери;

– билим берүү чөйрөсүндө тийиштүү мамлекеттик органдын тапшыруусу боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-усулдук бирикмелер жана кеңештер;

– жогорку кесиптик билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары;

– жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндө аттестацияны, аккредитацияны жана сапатка көзөмөлдү ишке ашыруучу, жогорку кесиптик билим берүү системасындагы мыйзамдардын сакталышын камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары.

2.2. Жалпы орто билим же кесиптик орто (же кесиптик жогорку) билим базасында бакалавриаттын НББПсын өздөштүрүүгө зарыл болгон даярдоо деңгээлине коюлган талаптар

2.2.1. «Бакалавр» – жалпы орто билим же кесиптик орто (же кесиптик жогорку) билим

- квалификациясы ыйгарылып жогорку кесиптик билим алууга талапкер абитуриенттин билим деңгээли.

2.2.2. Абитуриент жалпы орто билим же кесиптик орто (же кесиптик жогорку) билим тууралуу мамлекеттик үлгүдөгү документке ээ болууга тийиш.

2.2.2. Талапкерде болуу керек:

- мамлекеттик үлгүдөгү жалпы орто же орто кесиптик (же жогорку кесиптик) билими жөнүндөгү документи;
- жеткиликтүү баллы менен ЖРТдан өтүү сертификаты;
- коммуникативдик чөйрөгө зыяндуулугу жоктугун, кептик жана башка оорулардын зыяндуулук таасиринин жоктугун, келечектеги педагогикалык ишмердүүлүгүнө ден соолугунун жарамдуулугун тастыктаган медициналык документи;
- педагогикалык ишмердүүлүккө кызыгуусу жана бул кесипке жөндөмдүүлүгүнүн болушу.

3. ЖКББ НББПсынын ЖАЛПЫ МҮНӨЗДӨМӨСҮ

3.1. Бакалаврды даярдоодо ННБПнын максаты (миссиясы)

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча ЖКББ НББП студенттерде аталган багыт боюнча мамлекеттик стандарттын талаптарына ылайык келген жана студенттерде максатка умтулгандык, уюштуруучулук, жоопкерчилик, атуулдук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук сыяктуу жалпы маданиятын өнүктүрүүчү, үзгүлтүксүз билим алуу чөйрөсүндө кесиби боюнча өзүн жана өз билимин өстүрүүгө багытталган универсалдык (жалпы илимий, инструменталдык, социалдык-инсандык жана жалпы маданий) жана кесиптик компетенцияларды калыптандырууну максат кылат.

НББПнын милдеттери:

- илимдин, университеттик билимдердин мыкты салттарын сактоо, алдыңкы университеттер жана дүйнөдөгү илимий мекемелер менен тыгыз кызматташуу аркылуу өлкөнүн жана коомдун жогорку билимдүү квалификациялуу илимий-педагогикалык кадрларга болгон талабын канааттандыруу;
- Филологиялык билим берүү тармагындагы кесиптик милдеттерди чечүүгө, Кыргызстандын билим берүү, илим жана экономикасын өнүктүрүүгө жана атаандаштыкка жөндөмдүү, универсалдык, кесиптик жана эмгек рыногундагы туруктуулукка жана социалдык мобилдүүлүккө өбөлгө түзүүчү атайын компетенцияларга ээ болгон 550300 филологиялык билим берүү, кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилиндеги бакалаврды даярдоо;

- инновациялык технологияларды ишке киргизүү, окутуунун жаңы формаларын жана усулдарын ишке ашыруу, билим берүү программаларын жана окуу пландарын эл аралык стандартка ылайыкташтыруу жолу менен дүйнөлүк билим берүү мейкиндигине кошулуу;
- заманбап мектептин, педагогикалык илимдердин, техниканын, маданияттын жана аларды өнүктүрүү перспективаларынын талаптарын эске алуу менен, 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилиндеги бакалаврды даярдоонун сапатын жакшыртуу;
- билим берүү, маданият жана тарбиялоо проблемаларын чечүүгө багытталган илимий изилдөөлөрдү, окуу-педагогикалык эксперименттерди уюштуруу жана жүргүзүү, педагогикалык изилдөөлөрдүн натыйжаларын билим берүү мекемесинде жайылтуу.

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилин даярдоонун НББПнын максаты катары төмөндөгүлөр эсептелет:

Окутуу багытында:

- гуманитардык, социалдык, экономикалык, математика жана табигый илимдердин негиздери боюнча даярдоо;
- жогорку кесиптик профилдик (бакалавр деңгээлинде) предметтик-адистештирилген билимдерге жана аларды практикада пайдалануга басым жасалган билимдерди берүү;
- педагогикалык ишмердүүлүккө болгон кызыгуусун арттыруу, педагогикалык мотивацияны калыптандыруу, студенттин логикалык ой жүгүртүүсүн жана өзүн-өзү сын көз менен кароо көндүмүн өнүктүрүү;
- коомдун руханий, адеп-ахлактык, маданий жана илимий баалуулуктарын сактоого, арттырууга өбөлгө түзүү; уюштургуч, жоопкерчиликтүү, коммуникативдүү, толеранттуу үзгүлтүксүз билим берүүнүн жана өзүнчө окуп билим алуунун чегинде өзүн-өзү өркүндөтүүгө жана өзүн реализациялоого умтулган, жогорку квалификациялуу кыргыз тили жана адабияты мугалимин даярдоо;

Инсанды тарбиялоо багытында:

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилин бүтүрүүчүлөрдө калыптандыруучу баалуулуктар:

- улуттук баалуулуктардын артыкчылыктарын өнүктүрүү, студенттерди патриотизм, гуманизм, адамзаттык баалуулуктарды сыйлоо, элдердин достугу жана толеранттуулук духунда тарбиялоо;
- эмгекти турмуштук зарылдык катары эсептөөгө, максатка умтулгандыкка, жоопкерчиликке жана ийкемдүүлүккө, турмуштун бардык чөйрөсүндө атаандаштыкка жөндөмдүүлүккө тарбиялоо;
- жалпы адамзаттык жана улуттук маданияттын жетишкендиктерин өздөштүрүү аркылуу студенттердин өзүн-өзү өнүктүрүүгө болгон талаптарын тарбиялоо;
- дени сак жашоого, уюштуруучулукка, ден соолугун, күч-кубатын чыңдоого тарбиялоо;
- коммуникативдүүлүгүн өстүрүү, ал аркылуу жалпы маданиятын жогорулатуу.

Жалпысынан алганда, 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилинин негизги билим берүү программасынын тарбиялоо жаатындагы максаты бүтүрүүчүдө күндөлүк эмгегине жана анын натыйжасына жоопкерчилик менен мамиле кылууга багытталган баалуулуктар системасын калыптандыруу болуп саналат. Мындан сырткары, бүтүрүүчү аймактын жана бүтүндөй өлкөнүн өнүгүшүндөгү өз ишмердүүлүгүнүн маанисин жана ролун түшүнүүгө, өз даярдыгын, билимин, тажрыйбасын үзгүлтүксүз пайдалануу процессине катышууга жана жаңы компетенцияларды калыптандырууга, кесиптик жана жеке жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүүгө, мындан аркы билим берүү траекторясын жана кесиптик карьерасын пландаштырууга тийиш.

3.2. Окутуудан күтүлүүчү натыйжалар

Аталган багыттын бүтүрүүчүсү окутуп жаткан предметтин өзгөчөлүгүн эске алуу менен окуучуларды мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык педагогиканын заманбап технологияларын жана окутуу каражаттарын, анын ичинде окутуунун техникалык каражаттарын, маалымат жана компьютердик технологияларды пайдалануу менен окутуу жана тарбиялоону ишке ашырууга даяр болууга, окутуунун натыйжаларын баалоонун заманбап каражаттарын пайдаланууга, инсандын жалпы маданиятын калыптандырууга, социалдашууга жөндөмдүү, окуучулардын нравалык баалуулуктарын жана патриоттук ишенимдерин калыптандыруу менен тарбиялоого, билим берүүгө карата инсандык-багыт берүүчүлүк мамилени ишке ашырууга жана окуучуларда билим алууга карата мотивация түзүү максатын өнүктүрүүгө, КРдин "Билим берүү жөнүндөгү" Мыйзамында жана бала укуктарынын конвенциясында каралган окуучулардын укуктары менен эркиндиктерин сактоо зарылдыгын сезүүгө, өзүнүн кесиптик квалификациясын ырааттуу жогорулатып турууга, усулдук бирикмелердин ишине жана башка усулдук иштерге катышууга жана ата-энелер (алардын ордун алмаштыруучулар) менен байланышты ишке ашырууга даяр болууга милдеттүү.

НББПны өздөштүрүүнүн натыйжасында филология багытындагы бакалавр төмөнкүлөрдү **билет:**

- гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый илимий билимдердин негизинин мазмунун;
- филологиянын бөлүмдөрүнүн негизги жоболорун: кыргыз тилинин практикалык курсу, кыргыз адабиятынын практикалык курсу, кыргыз фольклорунун жана маданиятынын тарыхы, кыргыз тилинин тарыхы, кыргыз диалектологиясы, стилистика, кыргыз адабий тилинин нормалары, текстке лингвистикалык талдоо, котормонун теориясы жана практикасы, адабият теориясы, түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы ж.б.;
- мектептин окуу пландарынын, программаларынын, окуу китептеринин түзүлүшүн жана мазмунун.

билгичтикке ээ болот:

- негизги жана орто мектепте же колледжде жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын талаптарына ылайык түрдүү деңгээлдеги маселелерди чечүүгө, окуучуларды кыргыз тили жана адабияты боюнча олимпиадага даярдоого, грамматикалык талдоо жүргүзүүгө жана кеп маданияты боюнча атайын элективдик курстарды уюштурууга;
- окуучулардын түрдүү курактык тайпалары үчүн ар түрдүү денгээлдеги жана окутуу профили боюнча түрдүү типтеги билим берүү мекемелеринде окуу процесси үчүн инсандык багыт берүүчүлүк билимдерди берүү (ден соолукту сактоочу, көп түрдүү маданият, инклюзия ж.б.) принциптерине шайкеш келген оптималдуу шарттарды түзүү менен билим берүү, тарбиялоо процессин уюштурууга;
- кесиптик ишмердүүлүгүн аткарууга байланышкан көйгөйлөрдү конструктивдүү жана ыкчам талдоого жана чечүүгө.

көндүмгө ээ болот:

- усулдук көйгөйлөрдү чечүү ыктарына (окутуунун усулу, технологиялары, ыкмалары, баалоо технологиялары) жана кесиптик ишмердүүлүгүндө изилдөө усулдарына;
- максатка умтулуучулук, жоопкерчилик, атуулдук, коммуникативдүүлүк, сабырдуулук сыяктуу инсандык касиеттерге, өзүн өзү реализациялоого умтулуу жана тынымсыз өз билимин өркүндөтүү жана үзгүлтүсүз билим алуунун чегинде кесиптик жактан такшалуу.

3.3. 550300 Филологиялык билим берүү багытындагы бакалаврды даярдоо боюнча НББПны өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтү

Күндүзгү окуу формасындагы жалпы орто же кесиптик орто билим базасында **550300 Филологиялык билим берүү** багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча бакалаврларды даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 4 жылды түзөт.

Күндүзгү сырттан окуу (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча бакалаврларды даярдоодо, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалышкан учурда ЖКББ НББПны

өздөштүрүүнүн мөөнөттөрү Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан күндүзгү окуу формасындагы өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу алты айдан бир жылга чейин узартылат.

Кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча орто кесиптик билимге же жогорку кесиптик билимге ээ адамдарга бакалаврды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны тездетилген программалар боюнча өздөштүрүүгө укук берилет. Тездетилген программаларды ишке ашыруудагы окуу мөөнөтү студенттин башка окуу программасы боюнча орто кесиптик билим жана (же) жогорку билим алууда өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналары (модулдары) жана (же) өзүнчө практикалары боюнча окуу жыйынтыктарын жарым-жартылай же толук кайра аттестациялоо (кайра зачет коюу) боюнча аныкталат.

Орто кесиптик билим профилинин жогорку кесиптик билим профилине шайкештиги ЖОЖ тарабынан өзүнчө аныкталат.

Тездетилген программаларды ишке ашыруунун чегинде күндүзгү окуу формасы боюнча орто кесиптик билим берүү базасында бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн мөөнөттөрү 3төн кем эмес жылды камтыйт.

Жекече окутуу планы боюнча окутууда, билим алуунун формаларына карабастан, окуу мөөнөтү Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан өз алдынча белгиленет.

Сак-саламаттыгы жагынан мүмкүнчүлүгү чектелүү адамдарды жекече окутуу планы боюнча окутууда Б.Осмонов атындагы ЖАМУ мөөнөттү билим алуунун тийиштүү формалары үчүн бекитилген мөөнөткө салыштырмалуу узартып койгонго укуктуу.

Бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет.

3.4. Бакалаврдын НББП өздөштүрүүнүн жалпы көлөмү Бакалаврларды даярдоодогу ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу 240тан кем эмес кредитке барабар.

Күндүзгү окуу формасы боюнча окуу жылындагы ЖКББ НББПнын эмгек сыйымдуулугу 60тан кем эмес кредитке барабар.

Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрден түзүлгөн учурда).

Бир кредит (чегерим бирдик) студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичинде аудиториялык, өз алдынча иштер жана аттестациянын бардык түрлөрү бар).

Күндүзгү-сырткы (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча негизги билим берүү программасынын, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалышкан жана дистанттык билим берүү технологиялары пайдаланылган учурдагы эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 48ден кем эмес кредитти түзөт.

3.5. Бүтүрүүчүнүн НББПдагы кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү

3.5.1. Бүтүрүүчүлөрдү кесиптик ишинин **550300 Филологиялык билим берүү** багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча чөйрөсү төмөнкүлөрдү өзүнө камтыйт: билим берүү, коомдук жана илимий чөйрө.

Бүтүрүүчүлөр кесиптик ишмердигин башка тармактарда жана (же) кесиптик ишмердик чөйрөлөрүндө алардын билиминин жана алган компетенцияларынын деңгээли кызматкердин квалификациясынын талаптарына туура келген шартта гана ишке ашыра алышат.

3.5.2. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектиси

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилинин бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери төмөнкүлөр: билим берүү процесси, билим берүү чөйрөсү, окуучулардын ишмердүүлүгү жана жеке педагогикалык ишмердүүлүк.

3.5.3 Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү: Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

- педагогикалык;

- уюштуруу-башкаруучулук;
- кесиптик өнүгүү.

Бүтүрүүчү даярдалып жаткан кесиптик ишмердүүлүктүн айкын түрлөрү жогорку окуу жайы жана иш берүүчү кызыктар тараптар менен бирдикте иштелип чыккан билим берүү программасынын мазмунун аныкташы керек.

Иш берүүчүнүн талаптарына ылайык ишмердүүлүктүн артыкчылыктуу түрлөрү болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- усулдук (кыргыз, орус тилинин практикалык курсунун, кыргыз, орус адабиятынын практикалык курсунун, кыргыз, орус фольклорунун жана маданиятынын тарыхынын, кыргыз, орус диалектологиясынын, стилистиканын, кыргыз, орус тилинин тарыхынын, кыргыз адабий тилинин нормаларынын, текстке лингвистикалык талдоонун, котормонун теориясынын жана практикасынын, адабият теориясынын, түрк тилдеринин салыштырма грамматикасынын ж.б. негиздерин терең өздөштүрүү);
- илимий-изилдөө иштери (студенттердин чыгармачылык иши).

3.5.4. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүндөгү милдеттер. 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча бакалаврдын кесиптик ишмердигинин милдеттери: окуу-педагогикалык, маданий-өнүктүрүүчүлүк, илимий-методикалык жана изилдөөчүлүк.

Педагогикалык ишмердик чөйрөсүндө:

- Айлана-чөйрө жөнүндөгү илимий билимдердин системасын колдонуу, ар түрдүү көз караштарды, маданий ар түрдүүлүктү кабылдоо, туруктуу өнүгүү концепцияларын билүү жана түшүнүү;
- Окуу процессин окуучулардын заманбап, илимий негизделген окуу технологиялары боюнча талаптарына, жетишкендиктерине ылайык пландаштыруу жана ишке ашыруу;
- Окуучулардын жетишкендигин баалоонун ар түрдүү аспаптарын жана критерийлерин (рефераттык маалыматтар, баяндамалар, тезистер, эссе, портфолио, кейс-стади ж.б.) колдонуу;
- Окуу программасын өз алдынча тандоо, ага карата дидактикалык материалдарды иргөө, иштеп чыгуу жана окуу процессинде педагогикалык рефлексиянын негизинде колдонуу;
- Окуучулардын демократиялык коомдо жашоо үчүн зарыл баалуулук багыттарын: жарандык жана патриоттук ишенимдерин, толеранттуулугун, маданий көп түрдүүлүгүн, коомдук укуктарын, инклюзияны кабылдоосун калыптандыруу;
- Предмет (предметтер) боюнча окуу сааттарын теманын бөтөнчөлүгүн, программанын бөлүмдөрүн эске алуу менен жана окуу планына ылайык пландаштыруу.

Уюштуруу-башкаруучулук ишмердик чөйрөсүндө:

- Кесиптик ишмердикти жүзөгө ашырууда укуктук-ченемдик билимдерди колдонуу жана этикалык принциптерди карманyу;
- Кесиптик ишмердикти жүзөгө ашырууда туруктуу өнүгүү принциптерин эске алуу, билим берүү процессинде окуучулардын ден соолугун жана өмүр коопсуздугун коргоо;
- Кесиптик ишмердиктеги милдеттерди чечүү үчүн коомдук жана билим берүү мекемелеринин, балдар жамааты менен ата-энелердин ортосундагы карым-катышты уюштуруу;
- Педагогикалык процесске катышкан бардык субъектилердин ортосунда позитивдүү жана конструктивдүү инсан аралык мамилени уюштуруу.

Кесиптик өнүгүү чөйрөсүндө:

- Ишмердүүлүккө кесиптик ой жүгүртүү (рефлексия);
- Кесиптик ой жүгүртүүнүн негизинде өзүн-өзү өнүктүрүү боюнча милдеттерди коюу;
- Кесиптик өзүн-өзү өнүктүрүүнү жана личносттук өсүштү ишке ашыруу, мындан аркы билим берүү траекториясын жана кесиптик өсүштү долбоорлоо.

3.6. ЖКББ НББПсын өздөштүрүүнүн натыйжасында бүтүрүүчүдө калыптандырылуучу компетенциялар

Даярдоонун **550300 Филологиялык билим берүү** кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча “бакалавр” квалификациясы ыйгарылган бүтүрүүчү НББПнын максаттарына жана кесиптик ишмердиктин ЖКББ МББСнын 3.4-жана 3.8-

пункттарында көрсөтүлгөн милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болууга тийиш:

а) универсалдык:

– жалпы илимий (ЖИК):

ЖИК-1. Бизди курчап турган дүйнө жөнүндөгү илимий билимдерди колдонууга жана ага сын көз менен кароого, турмуш баалуулуктарына, маданиятка багыт алууга, активдүү жарандык позицияга ээ болууга, адамдарды урматтоого жана толеранттуулукка жөндөмдүү болуу;

– *инструменталдык (ИК):*

ИК-1. Мамлекеттик, расмий тилде жана иш, окуу чөйрөсүндөгү чет тилдердин биринде иштиктүү баарлашуу жүргүзүүгө жөндөмдүү болуу;

ИК-2. Иш жана окуу чөйрөсүндөгү татаал маселелерди чечүү үчүн маалыматтык технологияларды колдонуу менен жаңы билимдерди алууга жана колдонууга жөндөмдүү болуу;

ИК-3. Кесиптик ишмердигинде ишкердик билимдерди жана билгичтиктерди колдонууга жөндөмдүү болуу.

– *коомдук-инсандык жана жалпы маданий компетенция (КИЖМК):*

КИЖМК-1. Белгилүү бир адамдардын же топтордун кесиптик ишмердигинде максаттарга жетишүүнү камсыздоого жөндөмдүү болуу.

– *кесиптик (КК):*

КК-1. Кесиптик маселелерди чечүүдө психологиялык-педагогикалык билимди колдоно алат жана кесиптик ишмердүүлүгүндө педагогикалык изилдөөнүн жыйынтыктарын колдонууга жөндөмдүү;

КК-2. Методикалык маселелерди чечүү ыкмаларын (моделдер, методика, окутуунун технологиялары жана ыкмалары) билет жана окутуунун сапатын баалоо технологияларын колдонууга жөндөмдүү;

КК-3. Окуу процесси үчүн окутуунун инсанга жана туруктуу өнүгүүгө (сергек жашоо, жаратылышты коргоо жана рационалдуу колдонуу, энергоэффективдүүлүк, маданий көп түрдүүлүк, гендер, инклюзия ж.б.) багытталган принциптерине оптималдуу шарт түзүүгө жөндөмдүү;

КК-4. Окутулгандарды социалдаштыруунун ыкмаларын, техникасын, методикасын билет жана окуучулардын кесиптик өзүн-өзү аныктоосу үчүн шарт түзүүгө жөндөмдүү;

КК-5. Туруктуу улуттук баалуулуктардын негизинде окуучуларды руханий-нравалык жактан тарбиялоонун принциптери менен шарттарын түзүүгө жөндөмдүү;

КК-6. Билим берүү жана тарбия маселелери боюнча эксперттик-кеңеш берүүчүлүк иштерге катышууга, инновациялык долбоорлорго катышууга, ошондой эле учурдагы коомдук-маданий параметрлерди эске алуу менен долбоорлорду иштеп чыгууга жөндөмдүү;

КК-7. Окуу программаларын өз алдынча тандай билет, аларга дидактикалык материалдарды ылайыктайт жана педагогикалык рефлексиянын негизинде окуу процессине адаптацияланган кийин аларды колдоно алат;

КК-8. Программалардын темалары менен бөлүмдөрүнүн бөтөнчөлүгүн эске алуу менен жана окуу планына ылайык предмет (предметтер) боюнча окуу сабактарын пландаштырууга жөндөмдүү;

КК-9. Интерактивдүү формаларды жана окутуу усулдарын колдонуу менен педагогикалык ишмердикти жүзөгө ашырууга жөндөмдүү;

КК-10. Окуучулардын ар кандай чөйрөдөгү (акыл, коомдук, моралдык ж.б.) өнүгүү деңгээлин аныктай алат жана ага жараша ар түрдүү терс таасирлерге (зомбулук, ичимдик жана баңги заттарын колдонуу ж.б.) жол бербөө үчүн алдын алуу иштерин жүргүзүүгө жөндөмдүү;

КК-11. Интеграцияланган жалпы жана кесиптик билимдердин, анын ичинде иш жана окуу чөйрөсүндөгү теориялар менен принциптерди сын ой жүгүртүү менен түшүнүүнү камтыган билимдердин кеңири диапазонуна ээ;

КК-12. Өзү үйрөнгөн тилинин адабияты жөнүндө анын тарыхый өнүгүү жана азыркы абалында билимдерге ээ;

КК-13. Үйрөнүлгөн тилдеги оозеки жана жазуу кебин кабылдоо, түшүнүү, ошондой эле көп кырдуу анализдөө билгичтиктерине ээ;

КК-14. Текстердин ар түрдүү типтерин жана түрлөрүн чечмелөө, иштеп чыгуу, түзүү жана трансформациялоо, усулдарды, анализ ыкмаларын колдонууга жөндөмдүү;
КК-15. Текстердин ар түрдүү типтерин лингвистикалык (адабият таануучулук дагы) көз карашта өз алдынча анализдөөгө, чечмелөөгө жөндөмдүү;
КК-16. Үйрөнүлгөн тилде тилдин социомаданий өзгөчөлүктөрүнө ылайык оозеки жана жазуу түрүндө баарлашуу стратегияларын түзүүгө жөндөмдүү;
КК-17. Тилге жана адабиятка интеграциялап окутуу усулдарын колдонууга жөндөмдүү;
КК-18. Жүргүзүлгөн кесиптик рефлексиянын негизинде жеке өнүгүү боюнча милдеттерди коё алат.

Бакалаврды даярдоо үчүн билим берүү программаларын иштеп чыгууда бардык универсалдык компетенциялар, ошондой эле кесиптик ишмердиктин бул программа багытталган кесиптик компетенциялары дагы, программанын окутуунун жыйынтыктары талап кылган тобуна кирет. Даярдоо процессинде окуучу аны даярдоонун белгилүү бир профилине байланышкан башка (атайын кесиптик) компетенцияларын алса болот.

Профиль 5тен кем эмес аталыштагы кошумча атайын кесиптик компетенциялар менен жана Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан өзүнчө аныкталат. Профилдердин тизмеси ОМБда бекитилет.

Кошумча компетенциялардын тизмеси квалификациялардын улуттук рамкасынын, квалификациялар менен кесиптик стандарттардын (эгер болсо) тармактык / сектордук чектеринин негизинде аныкталат.

4. НББПны ишке ашыруунун ЖАМУнун шарттарына коюлган талаптар

4.1. НББПны ишке ашырууда Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун милдеттерине жана укуктарына коюлган жалпы талаптар;

4.1.1. ЖАМУ илимдин, маданияттын, экономика, техника, технология жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн, НББПны жыл сайын жаңылап, сапаттуу билим берүү кепилдигин эске алуу менен, сунуш кылууну камсыз кылууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыздоо боюнча стратегия иштеп чыгууга;
- билим берүү программасынын үзгүлтүксүз карап чыгууга, мониторинг кылууга;
-студенттердин жана бүтүрүчүлөрдүн компетенттүүлүгүн, билгичтигин жана билимин баалоо деңгээлдерин аныктоо үчүн макулдашылып бекитилген критерийлердин негиздерин объективдүү иштеп чыгууга;
- окутуучулар курамынын компетенттүүлүгүн жана сапатын камсыз кылууга;
-билим берүү программасын жайылтууну бардык ресурстар менен жетишерлик камсыздоо, аларды колдонуунун натыйжалуулугун окуп жаткандарды сурамжылоо жолу аркылуу көзөмөлдөгө;
-өз ишмердүүлүгүнүн натыйжалары, пландары жана жаңылыгы жөнүндө коомчулукка маалымдоого.

4.1.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын учурдагы, аралыктагы жана жыйынтыктоочу аттестациясын камтышы зарыл. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү аттестациялоо үчүн НББПнын баскычтуу жана жыйынтыкоочу талаптарына ылайык алардын жеке жетишкендиктерине дал келген типтүү тапшырмалар, текшерүү иштер, тесттер ж.б. камтылган билимин, билгичтигин жана калыптандырылган компетенцияларын баалоого шарт түзүүчү баалоо каражаттарынын базасы түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базасы Б.Осмонов атындагы ЖАМУда иштелип чыгат жана бекитилет.

НББПда ар бир дисциплиналар циклынын (ДЦ) вариативдик бөлүгүнүн үчтөн бир бөлүгүнөн кем эмес өлчөмдөгү студенттер тандаган дисциплиналарды камтылышы зарыл. Студенттердин тандоо курстарын түзүү тартиби жетектөөчү кыргыз тили жана адабияты кафедрасы тарабынан аныкталып, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун ректору тарабынан бекитилет.

Б.Осмонов атындагы ЖАМУ өз окуу программасын түзүүдө студенттердин катышуусуна реалдуу мүмкүнчүлүктөрдү түзөт.

Б.Осмонов атындагы ЖАМУ НББПны түзүүдө студенттердин укуктары менен милдеттерин тааныштырууга милдеттүү, студенттер тандап алган дисциплиналар алар үчүн милдеттүү экендигин түшүндүрөт, алардын ишинин көлөмүнүн суммасы окуу планында көрсөтүлгөндөн кем болбоого тийиш.

4.2. НББПны ишке ашырууда студенттин укугуна жана милдетине коюлган жалпы талаптар

4.2.1 НББПда каралган тандоо курсундагы дисциплиналарды студент белгиленген окуу убактысынын чегинде өздөштүрүүгө, конкреттүү дисциплинаны тандап алууга укуктуу.

4.2.2. Өзүнүн жеке билим алуу траекториясын түзүүдө студент тандап алган дисциплинасы, анын келечектеги даярдоо профилиндеги (адистигиндеги) мааниси боюнча кафедрадан кеңеш алууга укуктуу.

4.2.3. НББПны өздөштүрүүнүн натыйжаларына жетишүү максатында өнүгүүнүн КИЖМК бөлүгүндө студенттер студенттик өзүн-өзү башкаруунун өнүгүшүнө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, студенттердин илимий коомчулугунун иштерине катышууга, Б.Осмонов атындагы ЖАМУНун НББПда каралган бардык тапшырмаларды көрсөтүлгөн мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

4.2.4. Студенттин окуу жүгүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен, жумасына 45 саатты түзөт.

Жумасына аудиториялык сабактардын күндүзгү окуу формасындагы көлөмүн ЖКББнын деңгээлин жана даярдоонун багытынын бөтөнчөлүгүн эсепке алуу менен, ар бир окуу сабагын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35%дык чегинде МББС аныктайт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча ишке бөлүнгөн сааттардын ичинде ошол дисциплина боюнча экзаменге (модулга) даярданыш керек болгон убакыт дагы камтылат.

Күндүзгү (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан аз болбошу керек.

4.2.5. Сырттан окуу формасында студенттин окутуучу менен сабак окуу мүмкүнчүлүгү жылына 160 сааттан аз эмес көлөмдө камсыз кылынууга тийиш.

4.2.6. Окуу жылындагы каникулдук убакыттын жалпы көлөмү 7-10 жумадан кем эмес, мунун ичинде кыш мезгилиндегиси 2 жумадан кем эмес, болушу керек.

4.3. 550300 Филологиялык билим бенрүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча бакалаврды даярдоонун НББПнын структурасына талаптар

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча НББПнын төмөнкү окуу циклдарын өздөштүрүүнү карайт:

Бакалаврларды даярдоонун НББП тармагы		**Бакалаврларды даярдоонун НББП жана анын блокторунун кредиттер иретиндеги көлөмү**
1-блок	Дисциплиналар	
	Гуманитардык, коомдук жана экономикалык цикл Математикалык жана табигый цикл Кесиптик цикл	20-35 сан ОМБ тарабынан аныкталат 15-20 сан ОМБ тарабынан аныкталат 140-160 сан ОМБ тарабынан аныкталат
2-блок	Практика	15-25
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу сынак	10-15
Бакалаврларды даярдоонун НББП ЖКББ көлөмү		240

Б.Осмонов атындагы ЖАМУ бакалаврларды даярдоонун НББПсын ЖББСтин талаптарына ылайык иштеп чыгат жана квалификациялардын улуттук рамкасына ылайык билим берүүнүн жыйынтыктарына жетишүү жоопкерчилигин алып жүрөт.

Бакалаврларды даярдоонун НББПсынын ар бир блогуна тийиштүү дисциплиналардын (модулдардын) жыйындысын жана алардын татаалдыгын ар бир ЖОЖ өз алдынча блок үчүн белгиленген көлөмгө ылайык, аны өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына карата талаптарды эске алып, квалификациялардын улуттук рамкасы тарабынан каралган билим берүү жыйынтыктарынын жыйындысы түрүндө иштеп чыгат.

4.4. Окуу процессинин кадрлар менен камсыздалышы

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча бакалаврды даярдоодо бакалавриаттын негизги окуу программаларын ишке ашыруу окутулуучу дисциплиналар боюнча базалык билими бар, илимий даражага ээ болгон жана тиешелүү чөйрөдө ишмердик тажрыйбасын топтогон жана үзгүлтүксүз илимий жана илимий-методикалык ишмердикте эмгектенген кадрлар аркылуу камсыздалуусу милдеттүү.

Кесиптик циклдин окутуучулары, эрежеге ылайык, магистр, илимдин кандидаты, илимдин доктору эрежелерине ээ жана (же) тиешелүү кесиптик чөйрөдө ишмердик тажрыйбасына ээ болууга тийиш.

Илимдин доктору же илимдин кандидаты илимий даражасына ээ окутуучулар тарабынан окулган дисциплиналардын, лекциялардын үлүшү дисциплиналардын жалпы санынын 40% дан аз эмес бөлүгүн түзүүгө тийиш.

Илимий даражага жана (же) илимий наамга ээ окутуучулардын жалпы санынын 10%га чейинкиси бул багыт (профиль) боюнча жетекчи кызматтарда эң кийинки 10 жылдык практикалык эмгек стажына ээ окутуучулар же алдыңкы адистер тарабынан алмаштырылса болот.

4.5. НББПнын окуу-усулдук жана маалыматтык жактан камсыздалышы

Окутуу процессинде 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча НББП окуу-методикалык документтер жана НББПнын бардык окуу модулдарынын материалдары менен камсыздалуусу зарыл.

НББПнын ишке ашырылышы ар бир студенттин бирдиктүү базага жана негизги окуу программаларынын модулдарынын тизмесине шайкеш келген китепканалык фондуга кирүүсү аркылуу камсыздалышы керек. Өз алдынча окуп жаткандардын электрондук окутуу платформасына жана интернет тармагына кирүүсү камсыздалат.

НББП боюнча ар бир окуп жаткан талапкер жалпы билим берүү программасына кирген кесиптик циклдеги ар бир дисциплина боюнча бирден кем эмес окуу-методикалык басылма жана (же) электрондук басылма менен камсыздалышы керек.

Китепканалык фонд бардык циклдердин базалык бөлүгүндөгү акыркы 10 жыл ичинде жарык көргөн негизги окуу адабияттарынын басылма же электрондук түрдөгү үлгүлөрүнөн турат.

Окуу китептеринен тышкаркы кошумча адабияттардын фонду өз ичине расмий, справкалык-библиографиялык, атайын мезгилдик басылмаларды камтылган.

Электрондук-китепканалык система ар бир студенттин интернет тармагына кошулууга мүмкүнчүлүгү болгон өлкөнүн бардык аймагына жекече түрдө кирүүсү камсыздалган. Окууга тартылгандар үчүн заманбап кесиптик маалымат базаларына, маалымат сурап-билүү жана изилдөө системаларына да кирүү мүмкүндүгү бар.

Окуу-усулдук камсыздалышын иштеп чыгууда компетенттүү мамиле эске алынат. Практикалык сабактардын (лабораториялык иштерди кошкондо) үлүшү аудиториялык сабактардын санынын көлөмүнүн 50%ын түзөт. Аны эсепке алганда окуу планындагы ар бир дисциплина, педагогикалык практика боюнча практикалык даярдыгы каралган.

Ар бир студентке 5 тен кем эмес аталыштагы ата мекендик жана 3төн кем эмес чет өлкөлүк аталыштагы журналдардын тизмесинен турган китепканалык фонддун комплектилерин пайдалануусу камсыздалган. Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун китепканасынын жалпы китеп фонду 13 038 даананы түзөт. Алардын ичинен:

- гуманитардык, социалдык 4 386 даана;
- табигый, математикалык 2 037 даана;
- көркөм адабият, тил илими, педагогика 6 534 даана;
- спорт 81 даана;
- кыргыз тилинде 4 560 даана. Мындан тышкары, Жалал-Абад шаарындагы борбордук китепканасындагы адабияттар да кошумча пайдаланылат.

Студенттердин ата мекендик жана чет өлкөлүк жогорку окуу жайлары, ишкана-мекемелер, уюмдар менен ыкчам маалымат алмашуу мүмкүнчүлүгү, заманбап кесиптик маалымат булактарынын, маалыматтык сурап билүүчү жана издөө системаларынын жеткиликтүүлүгү камсыздалган.

4.6. Окуу процессинин материалдык-техникалык жактан камсыздалышы

Бакалаврды даярдоодо НББПны ишке ашыруучу катары Б.Осмонов атындагы ЖАМУ окуу планында каралган дисциплиналык, дисциплиналар аралык, лабораториялык даярдыктын бардык түрлөрүн, студенттердин практикалык жана илим изилдөө иштерин жүргүзүүнү камсыздоочу санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга ылайыкташкан материалдык-техникалык базага ээ.

Факультетте заманбап үлгүдөгү 30дан ашык компьютерлер бар 3 компьютердик каана, интерактивдүү доскасы бар 3 аудитория, 6 принтер, 3 ксерокс (анын ичинен 3 даанасы 3в1) бар. Бардык компьютерлер интернет менен камсыздалган локалдык торчого туташтырылган. 4 чоң лекциялык зал жана 45 окуу каанасы бар. Кафедрага электрондук доскалар жана видеопроекторлор менен жабдылган төмөнкү окуу кааналары тиешелүү:

1. 3/216 окуу каанасы
2. 3/217 окуу каанасы
3. 3/202 окуу каанасы
4. 3/205 окуу каанасы
5. 3/214 окуу каанасы
6. 3/315 окуу каанасы
7. 3/317 окуу каанасы

Бардык окуу кааналары санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга ылайык келет, кабарлоого ылайыктуу системалар жана керектүү жабдуулар бар.

4.7. Бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо

Б.Осмонов атындагы ЖАМУ даярдоонун сапатын кепилдөөнүн төмөндөгү жолдорун камсыздайт:

- иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн катыштыруу менен бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуу;
- билим берүү программасын мезгил-мезгили менен рецензиялоо боюнча мониторинг жүргүзүү;
- студенттердин билимин жана билгичтиктерин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясынын деңгээлин баалоонун объективдүү жолдорун иштеп чыгуу;
- окутуучулук курамдын компетенттүүлүгүн жана сапатын камсыздоо;
- өз ишмердүүлүгүн (стратегиясын) баалоо үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү текшерүүнү тынымсыз жүргүзүү жана иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу менен анын ишмердүүлүгүн башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу;
- өзүнүн ишмердүүлүгүнүн натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө коомчулукту кабардар кылуу.

НББПны өздөштүрүүнүн сапатын баалоо студенттин жетишүүсүн учурдагы текшерүүнү, аралыктагы аттестациялоону жана бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын өзүнүн ичине камтыйт. Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан ар бир дисциплина боюнча алган билимдерин учурдагы жана аралыктагы жетишүүнүн конкреттүү формалары жана чаралары иштелип чыгат жана студенттерге окутуунун биринчи айынын ичинде маалымат берилет.

Студенттерди аттестациялоодо НББПнын баскычтуу талаптарына (жетишүүнү учурдагы текшерүү жана аралыктагы аттестация) ылайык алардын жеке жетишүүсүн баалоо үчүн типтүү тапшырмаларды, текшерүү иштерин, тесттерди жана текшерүү методдорун жана калыптанган компетенциялардын деңгээлин камтыган баалоо каражаттарынын фонду түзүлгөн. Баалоо каражаттарынын фонду Б.Осмонов атындагы ЖАМУда иштелип чыгып, бекитилет.

Б.Осмонов атындагы ЖАМУда студенттин билимин учурдагы текшерүүнүн жана аралыктагы аттестациянын программасын алардын келечектеги кесиптик ишмердүүлүгүнүн шарттарына максималдуу жакындатуу үчүн конкреттүү дисциплинанын окутуучусунан башка тышкы эксперт катары иш берүүчүлөрдү, окутуучуларды, аралаш дисциплиналарды, окутуучуларды ж.б. активдүү тартууга шарт түзүлгөн.

Студенттерге окуу процессинин мазмунуна, уюштурулушуна жана жалпы сапатына жана айрым окутуучулардын ишине баа берүү мүмкүнчүлүгү берилет.

4.8. Практиканы өткөрүүнүн шарттарына коюлган жалпы талаптар

Бакалаврдын негизги билим берүү программасынын **“Практика”** бөлүгү билим берүүчү болуп эсептелет жана студенттердин кесиптик-практикалык даярдыгына түздөн-түз багытталган окуу иштеринин түрлөрүн өз ичине камтыйт.

Практиканын конкреттүү түрлөрү Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун НББПсында аныкталат. Практиканын ар бир түрү боюнча максат, милдеттер, программалар жана отчеттуулуктун формалары Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан аныкталат.

Адаптациялык-педагогикалык практика окуу процессинин графигине ылайык экинчи курстун IV семестринде үзгүлтүксүз өткөрүлөт жана ал сабактардын жадыбалын түзүүдө эске алынат. Практиканын негизги максаты - окуу-тарбия процесси, мектептен жана класстан тышкаркы иштердин уюштурулушу менен жалпы таанышуу, жалпы билим берүү мекемелеринде тарбиялык иштерди жүргүзүүнүн башталгыч практикалык көндүмдөрүн алуу. Практика учурунда студенттер мектептин окуу жана тарбиялык иштери менен таанышышат жана жыйындарга, майрамдарга, сүйлөшүүлөргө, маалыматтарга даярдануурга катышышат, окуучулар менен кошумча жана жеке сабактарды өтүшөт, дептерлерди жана күндөлүктөрдү текшеришет. Практиканын жыйынтыгы менен практиканттар долбоорлорду жазышат, аягында отчетторун тапшырышат. Жыйынтык боюнча дифференцияланган баа коюлат.

Студенттер үчүнчү курста **кесиптик-базалык практика** учурунда класстардагы окуу жана тарбиялык иштерди өтүүнүн усулдарын өздөштүрүшөт, коомдук мекемелердин иштөө ыкмалары жана мазмуну, предметтик кааналардын, ийримдердин иштери менен таанышышат, предметтик кече, окуу, тарбиялык жана класстан тышкаркы сабактарды өткөрүүнү үйрөнөт, айрым окуучулардын жеке адамдык өзгөчөлүгүн жана класстык жамаатты байкоого алуу сыяктуу керектүү билгичтиктерди өздөштүрүшөт. Кесиптик-базалык практиканын жыйынтыгы боюнча отчет жана практика жетекчисинин пикири талап кылынат. Жыйынтык боюнча дифференцияланган баа коюлат.

Кесиптик-профилдик практикада студенттер орто жана жогорку класстардагы мугалимдин ролуна өтүшөт. Кесиптик-профилдик педагогикалык практиканын мазмуну даярдоонун профилине туура келиши керек. Педагогикалык практиканын бөлүмдөрүндө студенттер илимий-изилдөөчүлүк долбоорлорду иштеп чыгуусу мүмкүн. Андай учурда программада илимий-изилдөөчүлүк долбоорунун бар экендигин эске алып, жогорку окуу жайы студенттин тандоо мүмкүнчүлүгүн көрсөтүшү керек:

- илимий-педагогикалык адабияттарды жана башка атайын маалыматтарды, билим алуу тармагына тиешелүү ата мекендик жана чет өлкөлүк илим жана билим берүүнүн жетишкендиктерин окуп-үйрөнүү;
- илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө же долбоордун иштелмелерин даярдоого катышуу;
- тема боюнча илимий-педагогикалык маалыматтарды топтоо, кайра иштеп чыгуу, анализдөө жана системалаштырууну жүргүзүү;
- тема же анын бөлүмү боюнча отчет түзүү;
- конференцияларда доклад менен чыгып сүйлөө;

Педагогикалык практиканын бир формасы катары мектеп курагындагы балдар үчүн эс алуучу жайларда өлкөрүлүүчү жайкы педагогикалык практика эсептелет.

4.9. Билим берүү технологияларын ишке ашыруу боюнча сунуштар

4.9.1. Билим берүү процессин жүргүзүүнүн жана уюштуруунун формалары, ыкмалары жана каражаттары

а) теориялык даярдыкка багытталган формалар:

- лекция;
- аудиториялык өз алдынча иштер;
- аудиториядан тышкаркы өз алдынча иштер;
- консультация;

б) практикалык даярдыкка багытталган формалар:

- практикалык сабак;
- педагогикалык практика;

- курстук иш;
- окуу-изилдөө иши;
- бүтүрүүчү квалификациялык иш.

Компетенттүүлүк мамилени ишке ашырууда окуу процессинде сабак өтүүнүн активдүү жана интерактивдүү формаларын кеңири пайдалануу, окутуунун инновациялык технологияларын колдонуу каралат. Ал эми окутуунун артыкчылыктуу усулдары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- илгерилетилген лекция;
- практика;
- интерактивдүү стратегиялар;
- иштиктүү, ролдук оюндар;
- проблемалуу метод;
- долбоорлоо ыкмасы;
- суроо-жооп;
- демонстрация жана иллюстрация.

4.9.2. Теориялык даярдыкка багытталган билим берүү процессин уюштуруунун формаларын жана каражаттарын пайдалануу боюнча сунуштар.

Лекция. Ар түрдүү типтеги лекцияны пайдаланууга болот: киришүү, мотивациялык (өздөштүрүлүп жаткан дисциплинага кызыгууну жаратуучу), даярдоочу (студенттерди татаалыраак материалдарга даярдоочу), жалпылоочу (мурдагы материалга жалпы теориялык анализ берүүчү), багыттоочу (студентке андан аркы өз алдынча ишинде пайдалануучу маалымат булактарына багыт берүүчү). Лекциялык материалдын мазмуну жана түзүмү студентте тиешелүү компетенцияларды калыптандырууга багытталышы жана алардын билимин текшерүү жана баалоодо окутуучу тандап алган методдорго дал келиши зарыл.

Окуу материалын өздөштүрүүдө студенттердин аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы өз алдынча иштери. Өз алдынча иш студент тарабынан китепкананын окуу залдарында, окуу кааналарында, компьютердик класстарда, ошондой эле үй шартында аткаралат. Студенттин өз алдынча ишин уюштурууда маалыматтар базасына, интернет ресурстарына кирүү мүмкүнчүлүктөрүн көзөмөлдөө каралышы зарыл. Окутуучулар тарабынан студенттин кесиптик кеп-кеңештерди жана жардамдарды алуусуна шарт түзүлүү зарыл. Студенттин өз алдынча ишин окуу-усулдук жана маалыматтык жактан камсыздоодо окуу китептери, окуу-усулдук колдонмолору, лекциянын конспектилери, окуу жабдуулары жетиштүү болууга тийиш.

4.9.3. Практикалык даярдыкка багытталган билим берүү процессин уюштуруунун формаларын жана каражаттарын пайдалануу боюнча сунуштар.

Практикалык сабак. Окутуунун бул формасы лекцияда берилген материалдарды практикалык жактан өздөштүрүүгө жана бышыктоого багытталган. Практикалык сабакты кесиптик циклдагы базалык жана профилдик дисциплиналарды өздөштүрүүдө пайдалануу сунушталат.

Курстук иш. Билим берүү программасынын же дисциплинанын бөлүмдөрүнүн бирин студенттин өздөштүрүүсүнө мүмкүнчүлүк берүүчү практикалык өз алдынча иштеринин формасы. Курстук иштерди 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилин даярдоодо НББПдагы кесиптик циклдын базалык жана вариативдик бөлүгүндөгү дисциплиналарды өздөштүрүүдө пайдалануу сунушталат.

Окуу-изилдөө иши. Студентке берилген тема боюнча илимий-техникалык маалыматтарды үйрөнүүгө, байкоо жүргүзүүгө катышууга, жүргүзүлгөн изилдөөнүн, натыйжаларын анализдөөгө жана жалпылоого мүмкүнчүлүк берүүчү практикалык өз алдынча ишинин формасы.

5. НББПны ишке ашырууда билим берүү процессинин мазмунун жана уюштурулушун жөнгө салуучу документтер

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2004-жылдын 3-февралындагы №53 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасында жогорку кесиптик билим берүүнү уюштуруу жөнүндөгү Жобосуна” жана билим берүүнүн бардык формасы жана деңгээли боюнча сабактардын негизги түрлөрүн уюштуруу боюнча ЖКББ МББСна ылайык мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык түзүлгөн окуу пландары жана программалары аркылуу аныкталат. Окутуунун мөөнөтү, окуу жылынын башталышы жана аякталышы, милдеттүү окуу сабактары боюнча студенттин жумалык жүктөмү жана экзамендик сынактардын, каникулдардын мөөнөтү жана узактыгы, практикалык окуунун түрлөрү жана жыйынтыктоо формалары мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык түзүлгөн окуу пландарында белгиленет.

5.1. Календардык окуу графиги 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилин даярдоодо НББПны ишке ашыруунун жыл боюнча ырааттуулугу (теориялык окууну, практикаларды, учурдагы жана аралыктагы аттестацияны, каникулдарды кошкондо) базалык жана жумушчу окуу пландарында белгиленет.

5.2. Окуу планы

Бул билим берүү программасы боюнча базалык окуу планы жана жумушчу окуу планы иштелип чыккан. Окуу планында компетенциялардын калыптандырылышын камсыздоочу ЖКББ НББП циклдарын жана бөлүмдөрүн (дисциплиналар, модулдар, практикалар) өздөштүрүүнүн логикалык ырааттулугу сакталган. **(1-тиркеме).**

5.3. Жумушчу окуу планы

Жумушчу окуу планында ар бир окуу курсунун, предметтин, дисциплинанын, модулдун өлчөмү академиялык саат жана зачеттук бирдик менен көрсөтүлөт **(2-тиркеме).**

5.4. НББПнын компетенциялар картасы

Компетенциялар картасы компетенттүүлүктүн мазмунундагы компоненттер, аларды калыптандыруунун технологиялары (лекция, семинар ж.б.) жөнүндө маалымат берет. Компетенциялар картасы компетенциялардын маани-маңызын ачкан, анын 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнөн күтүлүүчү натыйжалардын жыйындысындагы ордун жана маанилүүлүгүн аныктаган жана университеттин “орто” студентинде калыптандырылуучу компетенциялардын деңгээлин аныктаган компетенциялар паспортун түзүү үчүн кызмат кылат. Компетенцияларды калыптандыруу программасы 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүнүн натыйжасында компетенттүү мамилени калыптандыруунун траекториясын пландаштырат. НББП компетенциялар картасы тиркелет. **(3-тиркеме).**

5.5. Базалык дисциплиналардын (модулдардын), тандоо курстарынын жана практикалардын аннотациясы. Окуу курстарынын, предметтердин, дисциплиналардын (модулдардын) аннотациясы тиркелет. **(4-тиркеме).**

6. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар

6.1. Жалпы талаптар

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар жогорку окуу жайы тарабынан Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан 2012-жылдын 29-майында бекитилген №346 «Кыргыз Республикасынын жогорку жана орто кесиптик билим берүү мекемелеринин ишмердүүлүгүн жөнгө салуучу укуктук-нормативдик актыларды бекитүү жөнүндөгү» Токтомунун, анын негизинде иштелип чыккан «ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрүнүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы жөнүндөгү» Жобосунун негизинде жана Кыргыз

Республикасынын жогорку окуу жайларындагы жайынтыктоочу мамлекеттик аттестация жөнүндөгү жоболорго ылайык аныкталат.

1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүү бүтүрүүчүнүн милдеттүү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы менен жыйынтыкталат.

2. Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрүнүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы жөнүндөгү» Жобосу бардык формадагы жогорку кесиптик билимге жана билим берүү даражасын ээ болуучу бүтүрүүчүлөргө таратылат.

3. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын максаты келечектеги кесиптик милдеттерин аткаруу жана аларды даярдоонун жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык келүүчү Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрүн даярдоо деңгээлин аныктоо болуп эсептелет.

4. Жогорку кесиптик билим берүүнүн тиешелүү багыты боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык Б.Осмонов атындагы ЖАМУда иштелип чыккан НББПны толук көлөмдө өздөштүргөн студентке жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга кирген аттестациялык сыноолорго уруксат берилет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сыноолорго кирип, андан ийгиликтүү өткөн бүтүрүүчүгө тиешелүү кесиптик квалификация же академиялык даража ыйгарылып, жогорку кесиптик билими жөнүндөгү мамлекеттик үлгүдөгү диплом берилет.

6.2. Жыйынтыктоочу аттестациялык сыноолордун түрлөрү

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун негизинде аттестациялык сыноолордун түрлөрүнө төмөнкүлөр кирет:

- Кыргыз тили жана адабияты, Кыргызстандын тарыхы жана Кыргызстандын географиясы боюнча мамлекеттик сынак;
- Филологиялык билим берүү багыты боюнча мамлекеттик сынак (кыргыз тили жана адабияты) же бүтүрүүчү квалификациялык ишти коргоо;
- Филологиялык билим берүүнүн (кыргыз тили жана адабияты) педагогикасы жана окутуунун усулу боюнча мамлекеттик сынак же бүтүрүүчү квалификациялык ишти коргоо.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация өз ичине мамлекеттик сынактарды камтыйт. Мамлекеттик сынактарга коюлган талаптар Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан аныкталат.

6.3. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүү тартиби

1. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сынакты өткөрүү тартиби Жобонун негизинде Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун программаларында иштелип чыгат жана бардык билим берүү формалары боюнча окуган студенттерге мамлекеттик аттестация башталганга чейин жарым жыл мурда маалымдалат. Студенттер мамлекеттик сынактын программалары менен камсыз болот, ага даярдануу үчүн зарыл болгон шарттар түзүлүп, консультациялар өтүлөт.

2. Мамлекеттик аттестация мамлекеттик аттестациялык комиссиянын ачык жыйынында анын курамынын кеминде үчтөн, экиден кем эмес мүчөсүнүн катышуусу менен жүргүзүлөт. Мамлекеттик сынакты кабыл алуунун тартиби Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун программаларында белгиленет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга кирген аттестациялык сынактын бардык түрүнүн жыйынтыгы «эң жакшы», «жакшы», «канааттандырарлык», «канааттандырарлык эмес» деген баалар менен аныкталат жана белгиленген тартип боюнча ошол күнү комиссиянын жыйынынын протоколуна түшүрүлөт. Комиссия тарабынан коюлган баа чечүүчү болуп эсептелет.

6.4. Жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактарга коюлган талаптар
Жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактардын мазмуну жана формасы ОУБдун көрсөтмөлөрүнө ылайык аныкталат. Багыты боюнча (кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты) мамлекеттик сынак (тиешелүү дисциплиналар боюнча); педагогика, кыргыз, орус тилин жана адабиятын окутуунун усулу боюнча мамлекеттик сынак.

Багыты (адистиги) боюнча жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация жана бүтүрүүчү аттестациялык сынакты баалоо критерийлери Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун окуу-усулдук кеңеши тарабынан бекитилет.

6.4.1. Филологиялык билим берүү багыты боюнча мамлекеттик сынак (кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты) же бүтүрүү квалификациялык ишин коргоо

550330 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилинин бүтүрүүчүлөрүнүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы бүтүрүүчүдө кесиптик компетенциялардын калыптануу деңгээлин текшерүүнү максат кылат жана мамлекеттик сынак формасында жүргүзүлөт. Сынактын программасы азыркы кыргыз, орус тили жана адабиятынын бөлүмдөрү боюнча алган билимдерин теориялык жана практикалык жактан жыйынтыктоого багытталган. Сынактын концепциясы педагогикалык билим берүүнүн бакалаврын даярдоого компетенттүү мамиле кылууга негизделген. Сынактын материалдарынын мазмуну төмөнкү шарттар аркылуу аныкталуучу негизги кесиптик тапшырмаларды чечүүгө студенттин даярдыгын текшерүүгө багытталган:

- тил илиминин жана адабият таануунун теориялык негиздерин өздөштүрүү;
- кеп маданиятынын кесиптик негиздерин өздөштүрүү;
- базалык жана элективдик курстардын окуу программаларын ар түрдүү билим берүү мекемелеринде ишке ашырууга жөндөмдүүлүгү;
- филологиялык илимдердин классикалык бөлүмдөрүнүн негизги жоболорун, филологиянын базалык идеяларын жана методдорун, негизги педагогикалык системанын түзүмүн жана методдорун өздөштүрүү.

6.4.2. Филологиялык билим берүүнүн (кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты) педагогикасы жана окутуунун усулу боюнча мамлекеттик сынак же бүтүрүү квалификациялык ишин коргоо

Сынактын программасы азыркы кыргыз, орус тилин жана адабиятын окутуунун усулунун бөлүмдөрү, педагогика боюнча алардын алган билимдерин теориялык жана практикалык жактан жыйынтыктоого багытталган. Сынактын концепциясы педагогикалык билим берүүнүн бакалаврын даярдоого компетенттүү мамиле кылууга негизделген. Сынактын материалдарынын мазмуну төмөнкү шарттар аркылуу аныкталуучу негизги кесиптик тапшырмаларды чечүүгө студенттин даярдыгын текшерүүгө багытталган:

- заманбап методдорду жана технологияларды, анын ичинде, тишелүү билим берүү мекемелеринде белгиленген билим берүү баскычында окутуу-тарбиялоо процессинин сапатын камсыздоо үчүн маалыматтык технологияларды колдонууга жөндөмдүүлүгү;
- окуучулардын жана тарбиялануучулардын жетишкендиктерин камсыз кылуучу заманбап методдорду пайдалануу, социализация процессин педагогикалык жактан колдоого жана окуучулар кесиптик өз жөндөмдүүлүгүн аныктоого, аларды аң-сезимдүүлүк менен кесип тандоого даярдоону ишке ашырууга жөндөмдүүлүгү;
- билим берүү чөйрөсүнүн мүмкүнчүлүктөрүн, анын ичинде, окутуу-тарбиялоо процессинин сапатын камсыздоо үчүн маалыматтык мүмкүнчүлүктөрдү пайдалануу жөндөмдүүлүгү;

- педагогиканын мазмунун жана методдорун өздөштүрүү, аймактын, мектептин, класстын, окуучунун жеке өзгөчөлүгүнө ылайыкташкан конкреттүү педагогикалык шарттарда кыргыз тилин жана адабиятын окутуунун теориясын жана усулун пайдалана билүүсү.

Даярдоонун профили боюнча мамлекеттик сынак оозеки түрдө жүргүзүлөт жана өзүнө теориялык, практикалык бөлүмдөрдү камтыйт.

Теориялык бөлүм өздөштүрүлгөн билимдердин системалуулугун, негизги түшүнүктөрдү, предметке тиешелүү методдорду жана каражаттарды өздөштүрүү деңгээлин аныктоого багытталган. Практикалык бөлүм студенттерге алган билимдерин конкреттүү шарттарда пайдалануга жөндөмдүүлүгүн көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Сынак билеттери жыйынтыктоочу аттестациянын программаларына ылайык студентке өз билимдерин системалаштырып, кесиптик компетенттүүлүгүн көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк берүү багытында түзүлөт. Сынакта студенттин берилген суроолорго жооп берүүгө даярдануусу үчүн нормативдик документтерди, кесиптик дисциплиналар боюнча ОМКнын элементтерин (окуу дисциплинасынын программаларын, жалпы билим берүүчү мекемелердин билим берүү программаларын ж.б.), өздүк портфолиосун пайдалануга уруксат берилет.

1-тиркеме

НББПны ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН НАТЫЙЖАЛАРЫ ЖАНА КАЛЫПТАНДЫРЫЛУУЧУ КОМПЕТЕНЦИЯЛАР

Окутуунун натыйжалары	**Калыптандырылуучу компетенциялар**
	1-ОН = ЖИК-1 + ИК-1 + И-2 + ИК-3 + КИЖМК-1
1-ОН – гуманитардык жана табигый илимдердин негизги жоболорун пайдалануу аркылуу учурдагы жашоого багыт алууга жөндөмдүү	**ЖИК-1**. Бизди курчап турган дүйнө жөнүндөгү илимий билимдерди колдонууга жана ага сын көз менен кароого, турмуш баалуулуктарына, маданиятка багыт алууга, активдүү жарандык позицияга ээ болууга, адамдарды урматтоого жана толеранттуулукка жөндөмдүү болуу; **ИК-1.** Мамлекеттик, расмий тилде жана иш, окуу чөйрөсүндөгү чет тилдердин биринде иштиктүү баарлашуу жүргүзүүгө жөндөмдүү болуу; **ИК-2.** Иш жана окуу чөйрөсүндөгү татаал маселелерди чечүү үчүн маалыматтык технологияларды колдонуу менен жаңы билимдерди алууга жана колдонууга жөндөмдүү болуу; **ИК-3.** Кесиптик ишмердигинде ишкердик билимдерди жана билгичтиктерди колдонууга жөндөмдүү болуу. **КИЖМК-1.** Белгилүү бир адамдардын же топтордун кесиптик ишмердигинде максаттарга жетишүүнү камсыздоого жөндөмдүү болуу.
	2-ОН = ИК-1 + ИК-3 + КК-6
2-ОН - Мамлекеттик, расмий тилде жана иш, окуу чөйрөсүндөгү чет тилдердин биринде иштиктүү баарлашуу жүргүзүүгө жөндөмдүү болуу.	**ИК-1.** Мамлекеттик, расмий тилде жана иш, окуу чөйрөсүндөгү чет тилдердин биринде иштиктүү баарлашуу жүргүзүүгө жөндөмдүү болуу; **ИК-3.** Кесиптик ишмердигинде ишкердик билимдерди жана билгичтиктерди колдонууга жөндөмдүү болуу. **КК-6 .** Билим берүү жана тарбия маселелери боюнча эксперттик-кеңеш берүүчүлүк иштерге катышууга, инновациялык долбоорлорго катышууга, ошондой эле учурдагы коомдук-маданий параметрлерди эске алуу менен долбоорлорду иштеп чыгууга жөндөмдүү.
	3- ОН = КК-5 + КК -11 + КК -16

3-ОН - мектеп жамаатынын деңгээлинде толеранттуу жана инсандар аралык мамиле түзө алат, этикалык, кесиптик-этикалык принциптерди ишке ашырууга жөндөмдүү, өз ишинин натыйжаларын талдоого жана кесиптик ишмердүүлүгүндө алган билимдерин туура пайдалануу жумшайт.	**КК-5.** Туруктуу улуттук баалуулуктардын негизинде окуучуларды руханий-нравалык жактан тарбиялоонун принциптери менен шарттарын түзүүгө жөндөмдүү; **КК-11**. Интеграцияланган жалпы жана кесиптик билимдердин, анын ичинде иш жана окуу чөйрөсүндөгү теориялар менен принциптерди сын ой жүгүртүү менен түшүнүүнү камтыган билимдердин кеңири диапазонуна ээ; **КК-16.** Үйрөнүлгөн тилде тилдин социомаданий өзгөчөлүктөрүнө ылайык оозеки жана жазуу түрүндө баарлашуу стратегияларын түзүүгө жөндөмдүү.
	4-ОН = КК-3 + КК-5 + КК-6 +КК-10
4-ОН - инсанга багытталган билим берүү принциптерине (ден соолукту сактоо, маданий ар түрдүүлүк ж.б.) ылайык билим алуу үчүн оптималдуу шарттарды түзүүчү мекемелерде окуучулардын ар кандай курактагы топтору үчүн окутуубилим берүүнүн деңгээли жана профилдери жана билим берүүнүн ар кандай түрлөрү боюнча окуу процессин уюштура алат.	**КК-3.** Окуу процесси үчүн окутуунун инсанга жана туруктуу өнүгүүгө (сергек жашоо, жаратылышты коргоо жана рационалдуу колдонуу, энергоэффективдүүлүк, маданий көп түрдүүлүк, гендер, инклюзия ж.б.) багытталган принциптерине оптималдуу шарт түзүүгө жөндөмдүү; **КК-5.** Туруктуу улуттук баалуулуктардын негизинде окуучуларды руханий-нравалык жактан тарбиялоонун принциптери менен шарттарын түзүүгө жөндөмдүү; **КК-6**. Билим берүү жана тарбия маселелери боюнча эксперттик-кеңеш берүүчүлүк иштерге катышууга, инновациялык долбоорлорго катышууга, ошондой эле учурдагы коомдук-маданий параметрлерди эске алуу менен долбоорлорду иштеп чыгууга жөндөмдүү; **КК-10**. Окуучулардын ар кандай чөйрөдөгү (акыл, коомдук, моралдык ж.б.) өнүгүү деңгээлин аныктай алат жана ага жараша ар түрдүү терс таасирлерге (зомбулук, ичимдик жана баңги заттарын колдонуу ж.б.) жол бербөө үчүн алдын алуу иштерин жүргүзүүгө жөндөмдүү.
	5-ОН = КК-1+КК-18
5-ОН - кесиптик ишмердүүлүктө педагогикалык билимдин натыйжаларын колдоно билүү, кесиптик ишмердүүлүккө байланышкан маселелерди чечүү жана аткаруу.	**КК-1.** Кесиптик маселелерди чечүүдө психологиялык-педагогикалык билимди колдоно алат жана кесиптик ишмердүүлүгүндө педагогикалык изилдөөнүн жыйынтыктарын колдонууга жөндөмдүү; **КК-18.** Жүргүзүлгөн кесиптик рефлексиянын негизинде жеке өнүгүү боюнча милдеттерди коё алат.

	6-ОН = КК-2+КК-4
6-ОН - Методикалык маселелерди (моделдер, методдору, технологиялары жана окутуу методдору) чечүүнү билет жана окутуунун сапатын баалоо технологияларын колдоно алат.	**КК-2**. Методикалык маселелерди чечүү ыкмаларын (моделдер, методика, окутуунун технологиялары жана ыкмалары) билет жана окутуунун сапатын баалоо технологияларын колдонууга жөндөмдүү; **КК-4**. Окутулгандарды социалдаштыруунун ыкмаларын, техникасын, методикасын билет жана окуучулардын кесиптик өзүн-өзү аныктоосу үчүн шарт түзүүгө жөндөмдүү.
	7-ОН = ИК-3 +КК-7 + КК-8
7-ОН - адистик дисциплиналардын базасында өнүгүү мүнөзүндөгү билим берүүнүн милдеттерин жана көндүмдөрүн ишке ашырууну билет, окуучулардын ишмердүүлүгүнө мониторинг жана баа бере алат.	**ИК-3.** Кесиптик ишмердигинде ишкердик билимдерди жана билгичтиктерди колдонууга жөндөмдүү болуу. **КК-7**. Окуу программаларын өз алдынча тандай билет, аларга дидактикалык материалдарды ылайыктайт жана педагогикалык рефлексиянын негизинде окуу процессине адаптацияланган кийин аларды колдоно алат; **КК-8**. Программалардын темалары менен бөлүмдөрүнүн бөтөнчөлүгүн эске алуу менен жана окуу планына ылайык предмет (предметтер) боюнча окуу сабактарын пландаштырууга жөндөмдүү.
	8-ОН = КИЖМК-1 + КК-4 + КК-7 +КК-8 + КК-18
8-ОН – кесиптик карьерасын жана алдыдагы билим берүү траекториясын долбоорлоо, кесиптик өзүн-өзү өнүктүрүүнү жана инсандык өсүүнү камсыздайт.	**КИЖМК-1.** Белгилүү бир адамдардын же топтордун кесиптик ишмердигинде максаттарга жетишүүнү камсыздоого жөндөмдүү болуу; **КК-4**. Окутулгандарды социалдаштыруунун ыкмаларын, техникасын, методикасын билет жана окуучулардын кесиптик өзүн-өзү аныктоосу үчүн шарт түзүүгө жөндөмдүү; **КК-7**. Окуу программаларын өз алдынча тандай билет, аларга дидактикалык материалдарды ылайыктайт жана педагогикалык рефлексиянын негизинде окуу процессине адаптацияланган кийин аларды колдоно алат; **КК-8**. Программалардын темалары менен бөлүмдөрүнүн бөтөнчөлүгүн эске алуу менен жана окуу планына ылайык предмет (предметтер) боюнча окуу сабактарын пландаштырууга жөндөмдүү; **КК-18.** Жүргүзүлгөн кесиптик рефлексиянын негизинде жеке өнүгүү боюнча милдеттерди коё алат.
	9-ОН = КК-9 + КК-11 +КК-11 +КК-14
9-ОН – филологиялык билим берүү тармагындагы жаңы методдорду жана технологияларды иштеп чыгуу жана колдонуу боюнча илимий-	**КК-9**. Интерактивдүү формаларды жана окутуу усулдарын колдонуу менен педагогикалык ишмердикти жүзөгө ашырууга жөндөмдүү; **КК-11**. Интеграцияланган жалпы жана кесиптик билимдердин, анын ичинде иш жана окуу чөйрөсүндөгү теориялар менен принциптерди сын ой жүгүртүү менен түшүнүүнү камтыган билимдердин кеңири диапазонуна ээ;

изилдөөчүлүк милдеттерди чечүүдө катышат, илимий адабияттарды анализдей алат.	**КК-12**. Өзү үйрөнгөн тилинин адабияты жөнүндө анын тарыхый өнүгүү жана азыркы абалында билимдерге ээ; **КК-14**. Тексттердин ар түрдүү типтерин жана түрлөрүн чечмелөө, иштеп чыгуу, түзүү жана трансформациялоо, усулдарды, анализ ыкмаларын колдонууга жөндөмдүү.

2-тиркеме

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилин даярдоонун базалык ОКУУ ПЛАНДАРЫ

Аскырсы 22-23

Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

БЕКИТЕМ
КР ББ жана ИМнин №1383/1 буйругу
08.07.2022-ж.

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
ректору К.Ж. Усеновго
"____" _____ 2022 -ж.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛДЫК ОКУУ ПЛАНЫ

Багыты : **550300 Филологиялык билим берүү**
Профили: **Кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты**
Квалификациясы: **бакалавр**
Нормативдик окуу мөөнөтү: **4 жыл**
Окутуунун формасы: **күндүзгү**

ОКУУ ПРОЦЕССИНИН ГРАФИГИ*

| Курс | сентябрь | | | | | октябрь | | | | | ноябрь | | | | | декабрь | | | | | январь | | | | | февраль | | | | | март | | | | | апрель | | | | | май | | | | | июнь | | | | | июль | | | | | август | | | | | II. Керектүүчүлөрдүн бюджет боюнча жыйынтыгы (жума менен) | | | | | | |
|---|---|---

Блоктар	Код №	ЖББМС боюнча дисциплиналардын аталышы	Кредиттин саны	Жалпы саат	Сааттардын саны					Семестр жана курстар боюнча бөлүштүрүү															
					Аудиториялык	Алардын ичинен			Өз алдынча иш	1- курс				2 -курс				3- курс				4 -курс			
						лекциялык	практикалык	лабораториялык		1 -семестр		2- семестр		3- семестр		4 -семестр		5- семестр		6- семестр		7- семестр		8- семестр	
										16	жума	16	жума	16	жума	16	жума	16	жума	16	жума	16	жума	16	жума
										кредит	иштеттүүлүк	кредит	иштеттүүлүк	кредит	иштеттүүлүк	кредит	иштеттүүлүк	кредит	иштеттүүлүк	кредит	иштеттүүлүк	кредит	иштеттүүлүк	кредит	иштеттүүлүк
		Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл	**34**	**1020**	**510**	**120**	**390**		**510**																
	Б.1.Б.1.0	**Баштык болук**	**28**	**840**	**420**	**90**	**330**		**420**																
	Б.1.Б.1.1	Кыргыз тили жана адабияты	8	240	120		120		120	4	экз	4	экз												
	Б.1.Б.1.2	Орус тили	4	120	60		60		60			4	экз												
	Б.1.Б.1.3	Чет тили	4	120	60		60		60	4	экз														
	Б.1.Б.1.4	Кыргызстандын тарыхы	4	120	60	30	30		60							4	экз								
	Б.1.Б.1.5	Маек таануу	2	60	30	15	15		30	2	экз														
	Б.1.Б.1.6	Кыргызстандын географиясы	2	60	30	15	15		30					2	экз										
	Б.1.Б.1.7	Философия	4	120	60	30	30		60					4	экз										
	Б.1.В.1.0	**Вариативдик болук жана анын ичинен студенттердин тандоо курсу**	**6**	**180**	**90**	**30**	**60**		**90**																
		Вариативдик болук	**4**	**120**	**60**	**15**	**45**		**60**																
	Б.1.В.1.1	Маданият таануу	2	60	30	15	15		30	2	экз														
	Б.1.В.1.2	Кытай тили	2	60	30		30		30	1		1	экз												
	Б.1.КПВ.0	**Студенттердин тандоо курсу**	**2**	**60**	**30**	**15**	**15**		**30**					2	экз										
	Б.1.КПВ.1.1	Кыргыз тили грамматикалык талдоо	2	60	30	15	15		30						*										
	Б.1.КПВ.1.2	Экономика	2	60	30	15	15		30																
		Цикл боюнча жыйынтыгы:	**34**	**1020**	**510**	**120**	**390**	**0**	**510**	**13**	**4**	**9**	**3**	**8**	**3**	**4**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Б.1.Б.2.	**Математикалык жана табигый дисциплиналар циклы**	**15**	**450**	**225**	**105**	**120**		**225**																
	Б.1.Б.2.0	**Баштык болук**	**10**	**300**	**150**	**60**	**90**		**150**																
	Б.1.Б.2.1	Математика	3	90	45	15	30		45			3	экз												
	Б.1.Б.2.2	Информатика	3	90	45	15	30		45					3	экз										
	Б.1.Б.2.3	Алыркы табият таануу концепциясы	2	60	30	15	15		30	2	экз														
	Б.1.Б.2.4	Экология	2	60	30	15	15		30	2	экз														
		Вариативдик болук жана анын ичинен студенттердин тандоо курсу	**5**	**150**	**75**	**45**	**30**		**75**																
	Б.1.В.2.0	**Вариативдик болук**	**3**	**90**	**45**	**30**	**15**		**45**																
	Б.1.В.2.1	Коркем чыгармалардагы экология маселелери	3	90	45	30	15		45							3	экз								
	Б.1.КПВ2.0	**Студенттердин тандоо курсу**	**2**	**60**	**30**	**15**	**15**		**30**							**2**	**экз**								
	Б.1.КПВ.2.1	Балдар адабиятынын концепциясы	2	60	30	15	15		30								*								
	Б.1.КПВ.2.2	Биологиялык экологиянын негиздери менен	2	60	30	15	15		30																

Б.1.КПВ.2.3	MicroSoft office ке киришүү	2	60	30	15	15		30																		
	Цикл боюнча жыйынтыгы:	**15**	**450**	**225**	**105**	**120**		**225**	**4**	**2**	**3**	**1**	**3**	**1**	**5**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Кесиптик цикл	**156**	**4680**	**2340**	**1185**	**1155**	**0**	**2340**																		
Б.1.Б.3.0	**Базалык бөлүк**	**57**	**1710**	**855**	**360**	**495**	**0**	**855**																		
Б.1.Б.3.1	Психология	10	300	150	75	75		150					6	экз	4	экз										
Б.1.Б.3.2	Педагогика	10	300	150	75	75		150					6	экз	4	экз										
Б.1.Б.3.3	Курак анатомиясы, физиол-сы жана гигиена	2	60	30	15	15		30									2	экз								
Б.1.Б.3.4	Жашоо тиричилик коопсуздугу	2	60	30	15	15		30									2	экз								
Б.1.Б.3. 5	**Филологиялык билим берүүнүн усулу**	**12**	**360**	**180**	**90**	**90**	**0**	**180**																		
Б.1.Б.3.5.1	Кыргыз тилин жана адабиятын окутуунун усулу	6	180	90	45	45		90									2		4	экз						
Б.1.Б.3.5.2	Орус тилин жана адабиятын окутуунун усулу	6	180	90	45	45		90									2		4	экз						
Б.1.Б.3.6	Тил илимине киришүү	3	90	45	30	15		45	3	экз																
Б.1.Б.3.7	Адабият таанууга киришүү	3	90	45	30	15		45					3	экз												
Б.1.Б.3.8	Маданият аралык коммуникациянын негиздери	4	120	60	30	30		60											4	экз						
Б.1.Б.3.9	Кыргыз тилинин жана адабиятынын практикалык курсу	6	180	90		90		90	4		2	экз														
Б.1.Б.3.10	Орус тилинин жана адабиятынын практикалык курсу	5	150	75		75		75	2		3	экз														
	Вариативдик бөлүк анын ичинде студенттердин тандоо курсу	**99**	**2970**	**1485**	**780**	**705**		**1485**																		
Б.1.В.3.0	**Вариативдик бөлүк**	**67**	**2010**	**1005**	**510**	**495**		**1005**																		
Б.1.В.3.1	Азыркы кыргыз тили	26	780	390	180	210		390																		
Б.1.В.3.1.1	*Фонетика, орфография жана байланышуу кеп*	9	270	135	60	75		135			5		4	экз												
Б.1.В.3.1.2	*Лексикология жана фразеология*	3	90	45	30	15		45									3	экз								
Б.1.В.3.1.3	*Морфология, синтаксис*	7	210	105	45	60		105							5	экз	2	экз								
Б.1.В.3.1.4	*Орус тилинин фонетикасы, орфографиясы жана пунктуациясы*	7	210	105	45	60		105									3		4	экз						
Б.1.В.3.2	Кыргыз фольклорунун жана маданиятынын тарыхы	6	180	90	45	45		90	2		4	экз														
Б.1.В.3.3	XIX кылымга чейинки кыргыз адабияты	4	120	60	30	30		60			4	экз														
Б.1.В.3.4	**Азыркы кыргыз адабиятынын тарыхы**	**18**	**540**	**270**	**135**	**135**	**0**	**270**																		
Б.1.В.3.4.1	*Жыйдар поэзиясы*	4	120	60	30	30		60									4	экз								
Б.1.В.3.4.2	*Кыргыз адабияты (совет доору)*	6	180	90	45	45		90									3		3	экз						
Б.1.В.3.4.3	*Жаңы кыргыз адабияты (80-90-жж)*	4	120	60	30	30		60													4	экз				
Б.1.В.3.4.4	Чыңгыз Айтматов таануу	4	120	60	30	30		60															4	экз		
Б.1.В.3.5	Кыргыз диалектологиясы	2	60	30	15	15		30									2	экз								
Б.1.В.3.6	Стилистика	3	90	45	30	15		45									3	экз								
Б.1.В.3.7	Кеп маданияты	2	60	30	15	15		30													2	экз				
Б.1.В.3.8	Жалпы тил илими	3	90	45	30	15		45													3	экз				
Б.1.В.3.9	Адабият теориясы	3	90	45	30	15		45													3	экз				
Б.1.КПВ.1.0	**Студенттердин тандоо курсу**	**32**	**960**	**480**	**270**	**210**		**480**																		

Блок 1

	Б.1.КПВ1.1	Адистикке киришүү	2	60	30	15	15		30	2	экз															
	Б.1.КПВ1.2	Кыргыз тили (атайын курс)	2	60	30	15	15		30		•															
	Б.1.КПВ1.3	Чыгыш элдеринин адабияты	3	90	45	30	15		45																3	экз
	Б.1.КПВ1.4	Риторика жана көркөм окуу	3	90	45	30	15		45																	•
	Б.1.КПВ1.5	Батыш элдеринин адабияты	2	60	30	15	15		30														2	экз		
	Б.1.КПВ1.6	Орус тилинин оозеки жана жазма түрү илө өнүгүүсү	2	60	30	15	15		30															•		
	Б.1.КПВ1.7	Түркология	2	60	30	15	15		30									2	экз							
	Б.1.КПВ1.8	Студенттердин илим изилдөө иши	2	60	30	15	15		30										•							
	Б.1.КПВ1.9	Кыргыз тилинин тарыхы	4	120	60	30	30		60							4	экз									
	Б.1.КПВ1.10	Байыркы түрк жазма эстеликтери	4	120	60	30	30		60								•									
	Б.1.КПВ1.11	Орус адабий тилинин тарыхы	3	90	45	30	15		45											3	экз					
	Б.1.КПВ1.12	Кыргыз адабияты (атайын курс)	3	90	45	30	15		45												•					
	Б.1.КПВ1.13	Кыргыз адабий сынынын тарыхы	3	90	45	30	15		45																3	экз
	Б.1.КПВ1.14	Орус адабияты	3	90	45	30	15		45																	•
	Б.1.КПВ1.15	Кыргыз жана орус тилдеринин салыштырма грамматикасы	2	60	30	15	15		30														2	экз		
	Б.1.КПВ1.16	Текеттин теориясы	2	90	45	30	15		45															•		
	Б.1.КПВ1.17	Кыргыз адабий тилинин нормасы	3	90	45	30	15		45																3	экз
	Б.1.КПВ1.18	Студенттин өз алдынча ишинин методологиясы	3	90	45	30	15		45																	•
	Б.1.КПВ1.19	Текстке лингвистикалык талдоо	4	120	60	30	30		60																4	экз
	Б.1.КПВ1.22	Көркөм текстке адабий талдоо	4	120	60	30	30		60																	•
	Б.1.КПВ1.20	Орус тилиндеги котормонун теориясы жана практикасы	4	120	60	30	30		60																4	экз
	Б.1.КПВ1.21	Этнолингвистика	4	120	60	30	30		60																	•
		Цикл боюнча жыйынтыгы:	**156**	**4680**	**2340**	**1185**	**1155**	**0**	**2340**	**13**	**2**	**18**	**4**	**19**	**4**	**17**	**4**	**30**	**8**	**22**	**6**	**16**	**6**	**21**	**6**
		АУДИТОРИЯЛЫК СААТТАРДЫН БААРЫ:	**205**	**6150**	**3075**	**1410**	**1665**	**0**	**3075**	**30**	**8**	**30**	**8**	**30**	**8**	**26**	**7**	**30**	**8**	**22**	**6**	**16**	**6**	**21**	**6**
блок 2		**Деле тарбия**		**360**						3	зч	3	зч	3	зч	3	зч								
	Б.2.0	**Практикалар**	**25**	**750**	**375**				**375**																
	Б.2.1	Адаптациялык-педагогикалык	3	90												3	экз								
	Б.2.2	Кесиптик-базалык	8	240																8	экз				
	Б.2.3	Кесиптик-профилдик	14	420																		14	экз		
блок 3	Б.3.0	**Мамлекеттик аттестация**	**10**	**300**	**150**				**150**																
	Б.3.1	Кыргыз тили жана адабияты, Кыргызстандын тарыхы жана Кыргызстандын географиясы боюнча дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	1	30												1									
	Б.3.2	Профиль боюнча мамлекеттик бирдиктүү сынак (Азыркы кыргыз тили жана орус тили, Азыркы кыргыз адабиятынын тарыхы орус адабияты) же бүтүрүүчү квалификациялык иши коргоо	4	120																				4	

	Б.3.3	Педагогика, психология жана филологиялык билим берүү (кыргыз тили жана адабияты орус тили жана адабияты) боюнча окутуунун усулунан мамлекеттик сынак же бүтүрүүчү квалификациялык иштин коргоо	5	150																						5	
		КРЕДИТТЕРДИН ЖЫЙЫНТЫГЫ:	**240**	**7200**	**3600**				**3600**	**30**		**30**		**30**		**30**		**30**		**30**		**30**		**30**		**30**	
		Экзамендердин саны:	**60**								**8**		**8**		**8**		**8**		**8**		**7**		**7**				**6**
		Семестр ичиндеги жумалык жүктөм:	**30**							**31**		**31**		**31**		**30**		**31**		**30**		**34**		**19**			

ПРАКТИКА			
Практиканын аталышы	Сем.	Кред.	Жума
Адаптациялык-педагогикалык	4	3	2
Кесиптик-базалык	6	8	5
Кесиптик-профилдик	7	14	9

ЖЫЙЫНТЫКТООЧУ МАМЛЕКЕТТИК АТТЕСТАЦИЯ		
Аталышы	**Сем.**	**Кред.**
Кыргыз тили жана адабияты, Кыргызстандын тарыхы жана Кыргызстандын географиясы дисциплиналарынан дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	4	1
Профиль боюнча мамлекеттик бирдиктүү сынак (Азыркы кыргыз тили жана орус тили, Азыркы кыргыз адабиятынын тарыхы жана орус адабияты) же бүтүрүүчү квалификациялык иштин коргоо	8	4
Педагогика, психология жана филологиялык билим берүү (кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты) боюнча окутуунун усулунан мамлекеттик сынак же бүтүрүүчү квалификациялык иштин коргоо	8	5

Эксперименталдык окуу планы КР ББ жана ИМнин 2022-жылдын 08. 07. № 1383/1 буйругунун негизинде жана бекитилген 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыкты. 2022-жылдын 30-августу № 1 протоколу менен Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Окумуштуулар Кенешинин жыйынында каралды. Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын башчысы_____Кадырова А.

*Окуу процессинин графигинде өзгертүүлөр киргизилиши мүмкүн (чет өлкөлүк 1-курстар үчүн)

Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

БЕКИТЕМ
КРнын ББИМнын №1383/1 буйругу
08.07.2022-ж.
Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
ректору _____ **К.Ж.Усенов**
"02" 09 2022-ж.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛДЫК ОКУУ ПЛАНЫ

Багыты : **550300 филологиялык билим берүү**
Профили: ***Кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты***
Квалификациясы: **бакалавр**
Нормативдик окуу мөөнөтү: **5 жыл**
Окутуунун формасы: **сырттан окуу**

ОКУУ ПРОЦЕССИНИН ГРАФИГИ*

курс	сентябрь					октябрь					ноябрь					декабрь					январь					февраль					март					апрель					май					июнь					июль					август					II. Кереметүүлөрдүн бюджет б-ча жыйынтыгы (жума м-и)					
	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	6	13	20	27	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21										
	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26										
	1	2	3		4	5	6	7	8	10	11	12		13	14	15	16	17	19	20	21		22	23	24	25	26	27	28	29	30	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	Жалпы	Теор.окуу жана экз.сессия	Сертификаттоо сессия	практика	Мам аттестация	Каникулдар
1								БС	БС		Э	Э	Э	Э																		Э	Э	Э	Э	Э																					52	8	2			
2														Э	Э	Э	Э																	Э	Э	Э	Э						МА													52	8			1	
3															Э	Э	Э	Э								АП	АП			Э	Э	Э	Э																						52	8		2		
4									Э	Э	Э	Э										КБ	КБ	КБ	КБ	КБ		Э	Э	Э	Э																							52	8		5		
5			КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП					Э	Э	Э	Э											Э	Э	Э	Э					МА	МА	МА	МА	МА	МА											52	8		9	6	
																																																								260	40	2	16	7	0

Шарттуу белгилер:

БС багыттоочу сессия **Э** теориялык окуу жана экзамендик сессия **АП** адаптациялык-педагогикалык практика
КБ кесиптик-базалык практика **КП** кесиптик-профилдик практика
МА мамлекеттик аттестация бүтүрүүчү квалификациялык ишти даярдоо жана коргоо менен

Макулдашылды:
ЛАББСБнын башчысы _____
ОБнын башчысы _____
КӨӨПУБнын _____

ҮББИнин директору: _____
Түзүүчүлөр: Кафедра башчылары _____

| Блоктар | Код№ | ММБС боюнча дисциплиналардын аталышы | Жалпы саат көлөмү | | Аудиториялык көлөмү | Өзүнчө иштөөгө | Студенттер өз алды менен | Эскертүү | Семестр боюнча бөлүштүрүү |
|---|---|---

Блок 1

| | | |

| | | |

| | | |

3-тиркеме

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профилин даярдоонун ЖУМУШЧУ ОКУУ ПЛАНДАРЫ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Одобрено Ученым Советом ЖАГУ им. Б.Осмонова.
протокол № 1 от 30.08.2022 г

Жалал-Абадский государственный университет имени Б.Осмонова
Факультет Филологии

УТВЕРЖДАЮ
Ректор ЖАГУ имени Б.Осмонова
_____ Усенов К.Ж.
"___" _____ 2022 г

Направление: 550300 Филологическое образование (Кыргызский язык и литература)

Учебный план 2022-23 года. Форма обучения - очная бакалавр

			Дисциплина	Экзамен/зачет	Кафедра	Контр.раб	Всего ауд.	Лк.	Лб.	Пр.	Сем.	СРС	СРСП	Интер. часы	РЗР	Инд/зад.	Всего	Кред	Кол недель
			3-семестр				**498**	**210**	**45**	**243**	**0**	**502**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1000**	**30**	**16**
1	ВК	МЕН	**Кыргызстандын географиясы**	Экзамен	Кафедра Естественно-научное образование	---	30	15		15		30					60	2	16
2	ГК	ГСЭ	**Философия**	Экзамен	Кафедра философии и гуманитарных наук имени Ш.М. Ниязалиева	---	60	30		30		60					120	4	16
3	КПВ	ГСЭ	**Саясат таануу**	Экзамен	Кафедра философии и гуманитарных наук имени Ш.М. Ниязалиева	---	30	15		15		30					60	2	16
4	ГК	МЕН	**Информатика**	Экзамен	Кафедра Физики и информатики	---	45	15	30			45					90	3	16
5	КПВ	МЕН	**Компьютердик иш жүргүзүү**	Экзамен	Кафедра Физики и информатики	---	30	15	15			30					60	2	16
6	ГК	ОПД	**Психология**	Экзамен	Кафедра Педагогики и психологии	---	90	45		45		90					180	6	16
7	ГК	ОПД	**Педагогика**	Экзамен	Кафедра Педагогики и психологии	---	90	45		45		90					180	6	16
8	ВК	ОПД	**Лексикология жана фразеология**	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	---	75	30		45		75					150	5	16
9	ГК	ФТД	**Дене тарбия**	Зачет	Кафедра Физической культуры и спорта	---	48			48		52					100	0	16
			Количество зачетов	1															
			Количество экзаменов	8															
			Недельная нагрузка	31,25															
			4-семестр				**423**	**195**	**0**	**228**	**0**	**427**	**0**	**0**	**0**	**150**	**1000**	**30**	**10,08**
1	ГК	ГСЭ	**Кыргызстандын тарыхы**	Экзамен	Кафедра Истории	---	60	30		30		60					120	4	16
2	ГК	МЕН	**Экология**	Экзамен	Кафедра Естественно-научное образование	---	30	15		15		30					60	2	16
3	ГК	ОПД	**Психология**	Экзамен	Кафедра Педагогики и психологии	---	60	30		30		60					120	4	16
4	ГК	ОПД	**Педагогика**	Экзамен	Кафедра Педагогики и психологии	---	60	30		30		60					120	4	16
5	ГК	ОПД	**Жашоо тиричилик коопсуздугу**	Экзамен	Кафедра Электроэнергетики и механики	---	30	15		15		30					60	2	16
6	ВК	ОПД	**XIX кылымга чейинки кыргыз адабияты**	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	---	60	30		30		60					120	4	16
7	ВК	ОПД	**Акындар чыгармачылыгы**	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	---	75	45		30		75					150	5	16
8	ГК	ФТД	**Дене тарбия**	Зачет	Кафедра Физической культуры и спорта	---	48			48		52					100	0	16
9			**Адаптациялык-педагогикалык практика**	Нет отчет. по уч.пл	Кафедра Педагогики и психологии	---	0									30	30	1	
10			**Адаптациялык-педагогикалык практика (КТ)**	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	---	0									90	90	3	3

6	ПК	ОПД	Орус тили жана адабиятынын практикалык курсу	Экзамен	Кафедра Русской филологии	—	45			45		45					90	3	16
7	ВК	ОПД	Фонетика, орфография жана байланыштуу кеп	Нет отчет. по уч.пл	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	75	30		45		75					150	5	16
8	ВК	ОПД	Кыргыз фольклорунун жана маданиятынын тарыхы	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	60	30		30		60					120	4	16
9	ВК	ОПД	XIX кылымга чейинки кыргыз адабияты	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	60	30		30		60					120	4	16
10	ПК	ФТД	Дене тарбия	Зачет	Кафедра Физической культуры и спорта	—	45			45		45					90	0	16
			Количество зачетов	1															
			Количество экзаменов	8															
			Недельная нагрузка	30,94															
Всего по плану								225	0	765	0	990	0	0	0	0	1980	60	368

Зав. ОЛАКО _____ Зав. ОРКОПП _____

Начальник УО _____ Декан факультета _____

Зав каф. Кырг яз и лит _____ Зав каф ЕНО _____ Зав каф. Физ и гум.н _____

Зав каф.Нем «МИЯ» _____ Зав каф. Мех ком и инф _____ Зав каф. Высш матем _____

Зав каф. Русск филол _____ Зав каф Физ культ _____

Учебный план составлен на основании учебных планов утвержденных Ученым Советом ЖАГУ №____ от ____ _____ 201_ г.

Одобрено Ученым Советом ЖАГУ им. Б.Осмонова, протокол № 1 от 30.08. 2022 г.

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Жалал-Абадский государственный университет имени Б.Осмонова

УТВЕРЖДАЮ
Ректор ЖАГУ имени Б.Осмонова
Усенов К.Ж.
"___" _____ 2022 г.

Институт непрерывного обучения

Направление: Филологическое образование (Кыргызский язык и литература, русский язык и литература)

Учебный план 2022-23 года. Форма обучения - заочная бакалавр

			Дисциплина	Экзамен/зачет	Кафедра	Контр.раб	Всего ауд.	Лк.	Лб.	Пр.	Сем.	СРС	СРСП	Интер. часы	РЗР	Инд/зад.	Всего	Кред
			1-семестр				**91**	**20**	**0**	**71**	**0**	**629**	**0**	**0**	**0**	**0**	**720**	**24**
1	ГК	ГСЭ	Кыргыз тили жана адабияты	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	15			15		105					120	4
2	ГК	ГСЭ	Чет тили	Экзамен	Кафедра немецкого и межфакультетских иностранных языков	—	15			15		105					120	4
3	ГК	ГСЭ	Манас таануу	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	7	4		3		53					60	2
4	ГК	ГСЭ	Маданият таануу	Экзамен	Кафедра философии и гуманитарных наук имени Ш.М. Никалиева	—	7	4		3		53					60	2
5	ВК	ГСЭ	Кытай тили	Экзамен	Кафедра Межкультурной коммуникации и лингвистики	—	4			4		26					30	1
6	ГК	МЕН	Азыркы табият таануунун концепциясы	Экзамен	Кафедра Естественно-научное образование	—	7	4		3		53					60	2
7	ГК	ОПД	Кыргыз тилинин жана адабиятынын практикалык курсу	Нет отчет. по уч.пл	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	12			12		78					90	3
8	ГК	ОПД	Орус тилинин жана адабиятынын практикалык курсу	Нет отчет. по уч.пл	Кафедра Русской филологии	—	8			8		52					60	2
9	ВК	ОПД	Кыргыз фольклорунун жана маданиятынын тарыхы	Нет отчет. по уч.пл	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	8	4		4		52					60	2
10	КПВ	ОПД	Адистикке киришуу	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	8	4		4		52					60	2
			Количество зачетов	0														
			Количество экзаменов	7														
			Недельная нагрузка	1.75777E+308														
			2-семестр				**93**	**17**	**0**	**76**	**0**	**627**	**0**	**0**	**0**	**0**	**720**	**24**
1	ГК	ГСЭ	Кыргыз тили жана адабияты	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	15			15		105					120	4
2	ГК	ГСЭ	Орус тили	Экзамен	Кафедра Русской филологии	—	15			15		105					120	4
3	ВК	ГСЭ	Кытай тили	Экзамен	Кафедра Межкультурной коммуникации и лингвистики	—	4			4		26					30	1
4	ГК	МЕН	Математика	Экзамен	Кафедра Высшей математики и технологии обучения математике	—	11	5		6		79					90	3
5	ГК	ОПД	Кыргыз тилинин жана адабиятынын практикалык курсу	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	12			12		78					90	3
6	ГК	ОПД	Орус тилинин жана адабиятынын практикалык курсу	Экзамен	Кафедра Русской филологии	—	12			12		78					90	3
7	ВК	ОПД	Кыргыз фольклорунун жана маданиятынын тарыхы	Экзамен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	16	8		8		104					120	4
8	ВК	ОПД	XIX кылымга чейинки кыргыз адабияты	Нет отчет. по уч.пл	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	8	4		4		52					60	2

	Количество зачетов	0															
	Количество экзаменов	7															
	Недельная нагрузка	1,7977E+308															
Всего по плану						**37**	**0**	**147**	**0**	**1256**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1440**	**48**

Зав. ОЛАКО _____ Зав. ОРКОПП _____

Начальник УО _____ Директор ИНО _____

Зав каф. Кырг.яз.и лит _____ Зав каф.ЕНО _____ Зав каф. Фил.и гум.н. _____

Зав каф Нем.и МИЯ _____ Зав каф. Меж.ком.и лингв _____ Зав каф. Высш.матем _____

Зав каф. Русск.филол _____

Учебный план составлен на основании учебных планов утвержденных Ученым Советом ЖАГУ №____ от ____ _____ 201_ г.

4-тиркеме

550300 ФИЛОЛОГИЯЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БАГЫТЫНЫН КЫРГЫЗ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ, ОРУС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ ПРОФИЛИ ҮЧҮН КОМПЕТЕНЦИЯЛАР КАРТАСЫ

Компетенциялар	Кыргыз тили жана адабияты	Орус тили	Чет тили	Манас таануу	Маданият таануу	Кытай тили	Математика	Аз.таб.таан.концепц.	Экология	Тил илимине киришүү	Кырг.тил.жана адаб.прак.курс	Орус т.ж-а адаб.ПК	Фонетика, орфоф.байл.кеп	Кырг.фольк.жана мад.тарыхы	19-к.чейинки кырг.адаб.	Адистикке киришүү	Дене тарбия
Жалпы илимий комп. (ЖИК)																	
ЖИК-1	+			+	+	+		+	+	+	+	+		+			+
Инструменталдык (ИК)																	
ИК-1	+	+	+							+	+	+	+				
ИК-2					+		+										
ИК-3							+								+	+	
Коомдук-инсандык жана жалпы маданий компетенция (КИЖМК)																	
КИЖМК-1			+	+	+	+	+									+	+
Кесиптик компетенция (КК)																	
КК-1																+	
КК-2																	
КК-3																	
КК-4																	
КК-5				+										+	+		
КК-6																	
КК-7																	
КК-8																	
КК-9																	
КК-10									+								
КК-11											+	+					
КК-12														+	+		
КК-13										+			+				
КК-14													+				
КК-15	+	+		+								+	+				
КК-16														+			
КК-17																	
КК-18																	

5-тиркеме

550300 ФИЛОЛОГИЯЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БАГЫТЫНЫН КЫРГЫЗ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ, ОРУС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ ПРОФИЛИ ҮЧҮН ДИСЦИПЛИНАЛАРДЫН АННОТАЦИЯСЫ

КЫРГЫЗ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Жалпы жана терминологиялык мүнөздөгү 4000 сөз, сөз айкашы көлөмүндө лексикалык минимум. Колдонуусуна жараша лексикалык айырмалоо (турмуш-тиричилик, терминологиялык, официалдуу ж.б.). Тилдин негизги мыйзам ченемдүүлүктөрү жөнүндө түшүнүк. Эркин жана туруктуу сөз айкаштары. Фразеологиялык бирдиктер жөнүндө түшүнүк. Сөз жасоонун негизги ыкмалары жөнүндө түшүнүк. Байланыштуу кепти оозеки жана жазуу түрүндө түзүүгө талап кылынган негизги грамматикалык каражаттар. Сүйлөө. Маек, жеке кеп салуу формасында эң керектүү жана жөнөкөй лексикалык, грамматикалык каражаттарды колдонуу менен негизги байланышуу кырдаалдарында пикирлешүү жана оюн баяндоо. Окуу. Турмуш-тиричилик жана мекен таануу тематикасындагы жана кесипке байланыштуу текстти окуп түшүнүү. Жөнөкөйлөштүрүлгөн көркөм текстти окуп түшүнүү. Жазуу. Жат жазуу, баяндама, чакан дил баян, билдирүү, кат, өмүр баян ж.б.

ОРУС ТИЛИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Русский язык. Специфика артикуляции звуков, интонации, акцентуации и ритма нейтральной речи в изучаемом языке; основные особенности полного стиля произношения, характерные для сферы профессиональной коммуникации; чтение, транскрипции. Лексический минимум лексических единиц характера в объеме 4000 учебных общего терминологического характера. Понятие дифференциации лексики по сферам применения (бытовая, терминологическая, общенаучная, официальная и другая). Понятие о свободных и устойчивых словосочетаниях, фразеологических единицах. Понятие об основных способах словообразования. Грамматические навыки, обеспечивающие коммуникацию общего характера без искажения смысла при письменном и устном общении; основные грамматические явления, характерны для профессиональной речи. Понятие об обиходно-литературном, официально-деловом, научном стилях, стиле художественной литературы. Основные особенности научного стиля. Культура и традиции стран изучаемого языка, правила речевого этикета.

ЧЕТ ТИЛИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Дүйнөлүк тил катары англис тилин үйрөнүү; кеп ишмердүүлүгүн (сүйлөө, жазуу, окуу, угуу) бүгүнкү дүйнөлүк тилдик талаптарга ылайык жүргүзүү; аталган дицсиплинадан алган билим, көндүмдөрүн кесиптик ишмердүүлүктөрүндө туура пайдаланууга көнүктүрүү; дүйнө элдеринин маданий баалуулуктарын таануу жана үйрөнүү; дүйнө таанымын өстүрүү; адис келечекте кесибинде чет тили боюнча алган билимин пайдалана алуу. Программа боюнча англис тилинин лексикасына, граматикасына, фонетикасына, байланышкан бөлүмдөрүнөн тандалып, темалар бири-бирине тыгыз байланышта өтүлөт. Илимий негиздер менен багытталган тексттер менен иштөө дагы каралат.

МАНАС ТААНУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Манас таануу фольклористика илиминин бир бөлүмү экендиги, элдик оозеки чыгармачылыктын мыйзам ченемдери жана манас таануу илиминин өнүгүү тенденциялары. “Манас” үчилтигин үч багыт боюнча: эпосту жыйноо, аны басылмалардан чыгаруу, манас таануучу окумуштуулардын илимий-теориялык эмгектерин талдоо, алардын “Манас” эпосу боюнча концепцияларын комплекстүү түрдө, жалпылап үйрөтүү. Мындан "Манас" эпосу элибиздин реалдуу тарыхын көркөм образдар аркылуу чагылдырган, түпкүлүгүндө өзүнүн социалдык-маданий тамыры бар улуу эпос жана кыргыз турмушунун энцклопедиясы.

Манас таануу фольклористика илиминин бир бөлүмү. Манас таануу тилиминин өнүгүү тарыхы жана мыйзам ченемдери. “Манас” улуттук жана дүйнөлүк маданияттын контекстинде. Манас таануучулар жана жыйноочулар. “Манас” эпосунун варианттары. Манасчылык өнөр жана метафизика. Эпостун жаралуу доорлору, көчмөндөр цивилизациясы. “Манас эпосунун поэтикалык структурасы. “Манас” эпосу – кыргыз улуттук искусствонун өнүгүшүндө маанилүү булак.

МАДАНИЯТ ТААНУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Маданияттын теориясы, түшүнүктөрү, негизги категориялары, структурасы жана функциялары. Маданиятты интеллектуалдык тарыхта теориялык жана философиялык кабылдап түшүнүүдөгү маселелер. Маданият жана баалуулук, жашоо образы, жашоо кечирүүнүн натыйжасы, ойтолгоолордун жана коммуникациялардын жолдору; Маанийт таануу концепцияларынын, багыттарынын жана мектептеринин өзгөчөлүктөрү; Маданият таануу гуманитардык илимдердин катарында. Маданияттын генезис маселелери. Маданияттын тарыхий типологиялары; Чыгыш жана Батыш дүйнөлүк маданияттын идеалдуу типтери; Байыркы чыгыш маданияты. Байыркы Греция жана Римдин маданияты. Орто кылымдагы Чыгыш жана мусулман ренессансынын маданияты. Европанын орто кылымдагы, кайра жаралуу доорундагы жана жаңы мезгилдеги маданияты; Кыргыз маданиятынын тарыхынын негизги мезгилдери; Кыргыз маданиятындагы Азиянын, Европанын, Россиянын ролу; Кыргызстандын архитектура жана искусствосунун эстеликтери; “Манас” эпосу – дүйнөлүк маданияттын феномени; XX кылымдын маданиятынын маселелери; Модернизм и постмодернизм.; XX кылымдагы маданияттар аралык баарлашуунун мазмуну жана өзгөчөлүктөрү; Маданий экология.

КЫТАЙ ТИЛИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Кытай тили курсу кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана адабияты профили боюнча окуган студенттер үчүн негизги адистик предметтердин катарында кирүү менен тил илими боюнча түшүнүктөрүн тереңдетүүдө жана калыптоодо маанилүү роль ойнойт;

Студенттер курстун мазмуну боюнча кытай тилинин негизги базалык 600 иероглифин окуп үйрөнөт жана фонетика, лексика, грамматика комплекстүү түрдө окутулуп, үйрөтүлөт. Студент өз оюн жеткиликтүү, так айтууга жетишип, кийинки курстарда өтүлүүчү тил боюнча грамматика курсунун маалыматын өздөштүрүүгө алдын-ала даярдайт. Оозеки жана жазма кеби калыптанат.

МАТЕМАТИКА ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Математиканын ролу жана башка илимдер менен байланышы. Математикалык түшүнүктөр. Ой жүгүртүү, аксиоматикалык метод, теореманын түрлөрү, зарыл жана жетиштүү шарттар, далилдөөлөр жөнүндө. Көптүктөр жана алардын үстүнөн жүргүзүлгөн амалдар. ЭЧЖБсүн жана ЭКЖБсүн табуу. Позициондук жана позициондук эмес эсептөө системалары. Бир системадан экинчи системага өтүү. Экинчи жана үчүнчү тартиптеги

аныктагычтар, аларды эсептөө, жогорку тартиптеги аныктагычтар жөнүндө түшүнүк. Бир тектүү жана бир тектүү эмес алгебралык теңдемелерди изилдөө. Крамердин эрежеси. Түз сызыктагы, тегиздиктеги жана мейкиндиктеги декарттык координаталар системасы. Кесиндинин узундугу, кесиндини берилген катышта бөлүүчү чекиттердин координаттарын аныктоо. Координаталык метод Тегиздиктеги түз сызыктын теңдемелери. Экинчи тартиптеги ийри сызыктар. Векторлор алгебранын элементтери. Функция жана алардын графиктери. Сан удаалаштыгы жана анын пределди. Функциянын пределди жана үзгүлтүксүздүгү. Туунду жана дифференциал. Интегралдык эсептөөлөр. Дифференциалдык теңдемелер. Ыктымалдуулуктар теориясы жана математикалык статистика.

АЗЫРКЫ ТАБИЯТ ТААНУУ КОНЦЕПЦИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Табигый илимий жана гуманитардык маданияттар; илимий усул; табият таануу тарыхы; азыркы табият таануу панорамасы; өнүгүү тенденциялары; жаратылыш көрүнүштөрүнүн корпускулярдык жана континуалдык концепциялары; табияттагы ырааттуулук жана иретсиздик; суперпозиция принциптери, табияттагы динамикалык жана статистикалык мыйзам ченемдүүлүктөр; химиялык кубулуштар; заттардын реакциялык жөндөмдүүлүктөрү; Жердин эволюциясы жана географиялык катмарларынын өнүгүүсүнүн азыркы концепциялары; материянын түзүлүшүнүн деңгээлинин биологиялык өзгөчөлүктөрү; эволюция принциптери, тирүү организмдердин жаралышы, пайда болуусу жана көбөйүүсү, тирүү организмдердин көп түрдүүлүгү, биосферанын туруктуулугунун жана түзүлүшүнүн негизи; генетика жана эволюция; адам: физиология, ден соолук, эмоциялар, чыгармачылык. ишке болгон жөндөмдүүлүк; биоэтика, адам, биосфера жана космостук циклдер: ноосфера, убакыттын артка кайрылбастыгы, тирүү жана жансыз заттардын табияттагы өзүн-өзү жаратуусу; универсалдуу эволюционизмдин принциптери; жалпы маданиятка жол.

ЭКОЛОГИЯ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Экология предмети негизинен азыркы учурда экологиялык кырдаал өтө татаал болгондугуна байланыштуу, биосферанын түзүлүшү жана функцияларынын өзгөчөлүктөрү, экосистема түшүнүгү жана анын түзүлүшү, организм жана чөйрөнүн байланышы, экология жана адамдын ден соолугу, жашоо чөйрөнүн экологиялык факторлору, бүгүнкү күндөгү экологиялык кризистери. Аларга адамдын ден соолугу айлана-чөйрөнүн экологиялык абалынан көз каранды экендиги, популяциялардын санын жөнгө салынышын изилдөө, жаратылыш ресурстарын сарамжалдуу пайдаланунун экологиялык принциптери боюнча маалымат берүү жана алардын практикалык ишмердигинде жеке экология окуп-үйрөнүүдө колдонуунун айрым ыкмаларын калыптандыруу. Предметти өздөштүрүүдө азыркы учурдагы экологиялык көйгөйлөр, биосферанын эталондук аймактарын сактап калуу, калктын жашоо сапатын жогорлатуу өзгөчөлүктөрү.

Экологиянын түзүлүшү, экологиялык факторлор, популяция, экосистема, экология жана адамдын ден соолугу, глобалдуу экологиялык көйгөйлөр, жаратылыш ресурстарынын потенциалы, Кыргызстандын өзгөчө кайтаруудагы жаратылыш аймактары жана обьектилери.

ТИЛ ИЛИМИНЕ КИРИШҮҮ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Тил илимине киришүү курсунун предмети, максат-милдеттери, изилдөө обьектиси. Тилдин тарыхы элдин тарыхы менен элдин тарыхы тилинин тарыхы менен тыгыз байланышы.

Коом менен пайда болгон тилдер өнүгүп, жашоосун улантуу менен өзгөрүүгө дуушарланат. Тилдин өнүгүүгө, өзгөрүүгө дуушарланышы, алардын диалектилерге ажырап, андан ары ошол диалектилерден жаңы тилдердин пайда болушу белгилүү мыйзам-ченемдер менен коштолот.

Тилдеги мына ушундай тилдик мыйзам-ченемдердин түшүнүктөрүн, ошолорго айдаланылган терминдердин маанилерин жана теорияларын "Тил илимине киришүү" курсу үйрөтөт.

КЫРГЫЗ ТИЛИНИН ЖАНА АДАБИЯТЫНЫН ПРАКТИКАЛЫК КУРСУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Азыркы кыргыз тилинин системасы жана анын мектеп программаларында жана мектеп үчүн жазылган окуу китептеринде, куралдарында интерпретацияланышы.

Орфографиялык, пунктуациялык билим жана көнүгүү. Азыркы кыргыз тилинин нормалары. Окуучулардын жазуу иштериндеги каталардын классификациясы жана текшерүүнүн ыкмалары, каталарды талдоонун жолдору.

Кыргыз тилиндеги "татаалдык" түшүнүгү жана анын классификациясы. Орфографияны жана пунктуацияны өздөштүрүүдөгү татаалдыктар. Орфографиялык жана пунктуациялык сабаттулукту өнүктүрүүнүн ыкмалары.

Кыргыз адабиятынын практикалык курсун окутуунун максат, милдеттери, изилдөө обьектиси. Кыргыз адабияты сабагында көркөм тексттер, программалык материалдар, байланыштуу кебин өстүрүү.

ОРУС ТИЛИНИН ЖАНА АДАБИЯТЫНЫН ПРАКТИКАЛЫК КУРСУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Основные особенности русского слова Специфика артикуляции звуков, интонаций русского слова.Орфоэпические нормы русского языка. Лексическая система современного русского языка, активный, пассивный словарный состав языка. Морфемный состав русского слова. Понятие грамматического ядра. Структура простого и сложного предложения.

Понятие о функциональных стилях. Диалогическая и монологическая речь с использованием наиболее употребительных лексико-грамматических средств в условиях официального и неофициального общения. Основы публичной речи. Композиция высказывания. Чтение, пересказ текстов.

Письмо. Виды речевых произведений: аннотация, реферат, тезисы, сообщение, частное письмо, деловое письмо, биография. Минимальные (базовые) конструкции простого предложения, передающие типовые значения: субъект и его качество и т.д.

Правописание (орфография). Темы и ситуации. Простое предложение осложненного типа: а) предложения с обособленными причастными и деепричастными оборотами; б) предложения с обособленными действительными причастиями и причастными оборотами; в) предложения с обособленными субстантивными оборотами.

Сложносочиненные предложения с соединительным, присоединительным, противительным, сопоставительным, пояснительным значениями. Пунктуация.

Литература - искусство слова. Литературные роды и жанры. Литературоведческие термины. Тема и идея художественного произведения. Композиция и сюжет художественного произведения. Виды художественных описаний: портрет, интерьер, пейзаж. Литературные направления и течения. Изобразительно-выразительные средства. Русское стихосложение.

Басня как жанр литературы. Рассказы. Лирика.

ФОНЕТИКА, ОРФОГРАФИЯ ЖАНА БАЙЛАНЫШТУУ КЕП ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Фонетика жана орфография - «Азыркы кыргыз тили» курсунун башталгыч бөлүмү. Фонетиканын аспектилери. Азыркы кыргыз адабий тилинин тыбыштык түзүлүшү. Тыбыштардын түрлөрү. Тыбыштардын комбинатордук жана позициялык өзгөрүүлөрү. Кыргыз тилиндеги сөздөрдүн муундук түзүлүшү, муундун типтери жана түрлөрү. Кыргыз тилиндеги басымдын өзгөчөлүктөрү. Интонациянын тыбыштык элементтери. Кыргыз адабий тилинин орфоэпиялык нормалары жана эрежелери. Жазууда колдонулуучу графикалык каражаттар. Кыргыз эли колдонгон жазуулар. Кыргыз орфографиясынын принциптери жана эрежелери.

Байланыштуу кеп – кеп ишмердүүлүгүнүн бир түрү. Тил жана кеп. Тил жана тилдик система. Кептин бирдиктери, формалары жана түрлөрү. Текст - байланыштуу кепке үйрөтүүнүн негизи. Тексттин негизи жана бирдиги. Текст аркылуу берилүүчү маалымат. Тексттеги ойдун негизги бөлүктөрү. Тексттеги сүйлөмдөрдүн ички маанилик байланышуу жолдору. Тексттеги сүйлөмдөрдү байланыштыруучу тилдик каражаттар. Тексттин темасы, негизги ою жана аталышы. Теманын негизги бөлүктөрү. Абзацтын тексттин түзүлүшүндөгү мааниси. План – тексттеги айтылуучу ойдун долбоору. План түзүүнүн жолдору жана пландын түрлөрү. Кептин функционалдык-маанилик түрлөрү. Кептин стилдери.

КЫРГЫЗ ФОЛЬКЛОРУНУН ЖАНА МАДАНИЯТЫНЫН ТАРЫХЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Кыргыз фольклорунун жана маданиятынын тарыхы дисциплинасынын предмети жана максаты. Фольклордун варианттуулугу, традициялуулугу. Фольклористика илиминин өнүгүү тарыхы жана андагы мектептер. Кыргыз фольклорун жыйноо жана изилдөөнүн тарыхы. Кыргыз фольклорунун жанрдык бөлүнүштөрү, лирикалык, эпикалык тек жана анын түрлөрү, эпостор. Элдик поэмалардын сюжеттик өзгөчөлүктөрү.

Кыргыз фольклорунун чыгармачылыгынын маданиятынын тарыхы. Кыргыз элдик оозеки чыгармачылыгынын пайда болуу булактары, анын сюжеттик композициялык, жанрдык өзгөчөлүктөрү, жаралуу доорлору, тектерге бөлүштүрүүнүн тарыхый этаптары.

XIX КЫЛЫМГА ЧЕЙИНКИ КЫРГЫЗ АДАБИЯТЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

XIX кылымга чейинки жазма адабиятынын тарыхынын изилдөө предмети, обьектиси. Дисциплинанын башка предметтер менен байланышы. XIX кылымга чейинки жазма адабиятынын тарыхы. XIX кылымга чейинки жазма адабиятынын тарыхынын профессионал көркөм сөз өнөрүнө тийгизген таасири. Көркөм чыгарманын мазмуну, сюжеттик, композициялык түзүлүшү, катышкан каармандардын иш аракеттери, образдар системасы, негизги идеялык-тематикалык мааниси. Мектеп программасына киргизилген чыгармалардын адабияттагы орду жана анын мааниси. XIX кылымга чейинки жазма адабиятынын тарыхы дисциплинасынын негизги обьектиси, анын көркөм адабияттын идеялык-эстетикалык тажрыйбасындагы орду, адабий процесстеги ордунун мыйзам ченемдүүлүгү, адабий сын, адабият таануу илимине обьект боло алары жана адабият тарыхынын өсүп-өнүгүү процессинин жанданышы.

АДИСТИККЕ КИРИШҮҮ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Адистикке киришүү предметинин максат, милдеттери, изилдөө обьектиси. Адистикке киришүү предмети негизинен кыргыз филолологиялык билим берүү адистигине киришүү, педагогика илими жана кыргызстандагы алгачкы педагогдор, компетенттүүлүк түшүнүгү, мугалимдин жана окуучулардын илимий иши, изилдөө иштеринин түзүлүшү жана аны жүргүзүү, мектеп окуучуларын окутууда жекече мамиле жасоо маселелерин, алардын өзгөчөлүктөрүн ачып көрсөтүү башкы максат болуп саналат. Адистикке киришүү предметинин мазмуну катары, кесиптик ишмердиктин инсандык жана коомдук маанилүүлүгүн түшүнө билген, анын жыйынтыгына жоопкерчиликтүү, атаандаштыкка туруктуу адисти калыптандыруу жөнүндөгү маалыматтарды таанып билүү. Студент илимий изилдөө темасын тандап, аны формулировкалап, концептуалдык аппарат, тандалган проблеманы теориялык жактан негиздеп жана аны талдоо методдорун тандап алуу, терен изилдөөлөрдү уюштуруу жана алынган натыйжаларды өздөрүнүн практикалык иштеринде пайдалануу. Илимий педагогикалык изилдөө иштеринин бөлүнүштөрү; студенттердин чыгармачылыгы жана изилдөө иштери.

ДЕНЕ ТАРБИЯ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Дене тарбия – ЖОЖдогу окуу дисциплинасы. Дене тарбиянын табигый-илимий негиздери. Дени сак жашоонун негиздери. Эмгекке жөндөмдүүлүктүн жана кыймыл активдүүлүгүнүн режими. Физикалык жана спорттук даярдыктын негиздери. Жалпы маданий жана кесиптик даярдыктагы дене тарбиясы. Кесиптик-прикладдык дене тарбиялык даярдык. Дене тарбиясы жана эмгекти илимий жактан уюштуруу. Өз алдынча машыгуу сабактарынын усулдук негиздери жана өз дене түзүлүшүнүн абалына өздүк көзөмөл жүргүзүү.